

PEDAGÓGUSOK

LAPJA

LX. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2004. FEBRUÁR 15.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

2.

MEGÁLLAPODÁS – KÉRDŐJELEKKEL

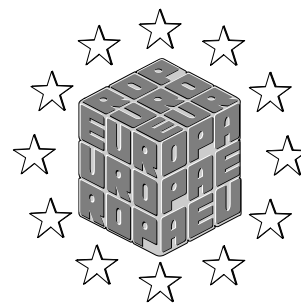
A Pedagógusok Szakszervezete már az elmúlt év őszén, a betérjesztésekor kinyilvánította, hogy sok szempontból nem látja kielégítőnek a 2004. évi költségvetés tervezetét. Elfogadhatatlannak tartottuk, és tartjuk ma is, hogy az önkormányzati finanszírozás, a tanulólapú normatívák értékei, a költségvetés összegei nem fedezik a közszolgáltatások – benne az oktatás, a közoktatás – ellátásának pénzügyi szükségleteit. Elfogadhatatlannak tartottuk, és tartjuk ma is, hogy az országos népi kezdeményezésünket követően megemelkedett közalkalmazotti bértábla 2002 szeptemberétől változatlan értéken maradt, és így a minimálbér emelését követően ismét megkezdődik a fizetési fokozatok összcsumása, a diplomás minimálbér leértékelődése. Elfogadhatatlannak és a közvéleményt félrevezető demagógiának tartottuk azokat az állításokat, amelyek azt a látszatot keltik, mintha a kialakult pénzügyi gondokért nem a parlamenti pártok kompromisszumra való képtelensége, hanem a túlméretezett közszolgálati létszám és a bérek lennének a felelősek. A kormányprogram „a ciklus egészében folyamatos reálbér-növekedés” megvalósulását ígerte, de a 2004-es költségvetésben még a szinten tartás lehetősége sincs benne. Akkor, amikor a magyar gazdaság teljesítménye meghaladja az uniós átlag 50%-át, ám a bérek nem érik el ugyanennek az átlagnak az egyharmadát.

Mivel az Országos Köszolgálati Érdekegyeztető Tanács tárgyalásai nem vezettek eredményre, a PSZ egyik kezdeményezője lett a Köszolgálati Sztrájkbizottság létrehozásának. Az alapvető célunk ezzel a bérekre koncentrált tárgyalások kikényszerítése volt. A kormány ajánlata, a betérjesztett, majd elfogadott költségvetés ugyanis sem jogi garanciát, sem pénzügyi fedezetet nem biztosít a közszolgálat számára a 6%-os béremelésre. A sztrájkbizottság a szándékai egy részét elérte, kemény, célirányos tárgyalássorozatra tudta kényszeríteni a kormányt. A hetekig tartó küzdelemnek volt olyan pillanata, amikor úgy tűnt, hogy sikerülhet egy bértábla-garanciát is tartalmazó megállapodásig eljutni. Ezt az esélyt azonban a pénzügyi folyamatok alakulása, a pénzügyminiszter-csere elsodorta. Ma egy olyan megállapodástervezet van a kezünkben, amely konkrét ígéreteivel nem elégíti ki a szakszervezetek minimális elvárásait. Ezt vitatta meg a PSZ munkakongresszusa január 31-én, és döntött úgy, hogy módosításokkal és kiegészítésekkel annak aláírását támogatja. (Lásd lapunk 3. oldalán.) A küldötteket a vitában a legnagyobb felelősség vezette. Mindenki tudta, hogy nem ez az a megállapodás, amit el szerettünk volna érni! Ugyanakkor azt is tudták a küldöttek, hogy a teljes elutasítás – ami sokak számára az igazi, harcosszakszervezet vízióját kelti – sem hoz nagyobb eredményt, sőt a további tárgyalási mozgásteret szűkíti.

Ez az „igen” tehát nem jelenti azt, hogy elégedettek vagyunk a kialakult helyzettel! Nem, mert ami ma van, az elfogadhatatlan! Hazánk májustól tagja lesz az Uniónak. Erre alapozva olyan új társadalmi közmegegyezést kell kialakítani, amely nem pénzügyi tehernek tekinti a közszolgálatokat, hanem egy harmadik évezredi uniós Magyarország elengedhetetlen feltételének. Jól tudjuk, hogy ez vita nélkül nem jöhet létre. Ám úgy gondoljuk, hogy ilyen vitában érdemes részt venni, mert ez teremtheti meg a cselekvés elengedhetetlen konszenzusát. Érdemes és szükséges újragondolni a társadalmi alrendszerek működését, az ezektől joggal elvárható teljesítményt. Ebben a folyamatban érdemes és szerintem szükséges újragondolni saját magunkat is! Állampolgárként, munkavállalóként, a társadalmi költségek megtermelőjeként, ugyanakkor az ellátó rendszerek, az egészségügy, az oktatás, a közigazgatás felhasználójaként is. Ennek kapcsán elengedhetetlen a szakszervezeti munka felülvizsgálata is. Jó-e, hogy a hazai szakszervezeti mozgalmat ma is ugyanaz a széttagoltság jellemzi, mint ami a nyolcvanas évek végétől kialakult? Helyes-e, hogy az állásfoglalásainkat időnként egymáshoz képest, nem pedig a kialakult helyzetnek megfelelően fogalmazzuk meg?

A megállapodástervezettől hosszú az út a közmegegyezésig, de nekünk ezen kell elindulni. Fel kell tenni a kérdéseinket, meg kell hallgatnunk mások kérdéseit, és keresnünk kell a közös válaszokat. Ez az igazi kihívás, ami talán nehezebb, mint igent vagy nemet mondani a megállapodástervezetre! E dokumentumot a PSZ mellett megvitatják a sztrájkbizottságban részt vevő konföderációk, szakszervezetek, és kialakítják álláspontjukat. Ezt követően február utolsó harmadában kerül sor a kormánnyal folytatandó tárgyalásra, és az esetleges aláírásra. Az első negyedév múltán, a béradatok ismeretében pedig annak eldöntése, hogy a közalkalmazottak 6%-os keresetnövekedése és a megállapodás egyéb ígérvényei hogyan teljesülnek.

A gondjaink nagyok, a garancia ezek megoldására kevés. A józan ész, az új közmegegyezés segítheti a garanciák bővülését. Azt azonban biztosan állíthatjuk: az Internacionálé refrénjét nemcsak azért felejthetjük el, mert már nem szokás énekelni, hanem azért is, mert nem ez a harc lesz a végső!

A TARTALOMBÓL:

- **A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI**
- **A MUNKAKONGRESSZUS HATÁROZATAIBÓL**
- **PARLAMENTI POLÉMIA A KÖZOKTATÁSRÓL**
- **KI KICSODA**
- **MILYEN LEGYEN AZ EU-ALKOTMÁNY?**
- **VESZEDELMEK VISZONYOK AZ ISKOLÁBAN**
- **FARSANG**
- **FELADATAINK 2004-BEN**
- **PL-ÚTMUTATÓ**
 - **ADÓVÁLTOZÁSOK 2004-BEN**
 - **A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS AZ ÚJ ESZTENDŐBEN**
 - **A KÖZOKTATÁSI TÖRVÉNY RENDELKEZÉSEIBŐL**
 - **JOGI PANORÁMA**

Varga László

In memoriam ID. ZAKUPSZKY LÁSZLÓ

Szomorú szívvel olvastuk a Népszabadság január 17-i számában, hogy *id. Zakupszky László*, Mátraszenti díszpolgára, nyug. isk. igazgató életének 93. évében elhunyt. Az önkormányzat saját halottjának tekinti.

A gyászjelentést folytatva: szakszervezetünk is annak tekinti, hiszen munkásságával ugyancsak beleírta nevét mozgalmunk mindennapi történetébe. Fájdalmasan fogó idős tagtársaink nemegyké bizonyára szívesen emlékszik arra, hogy a lapunkban is többször megidézt kollégánk évtizedeken át milyen lelkes ismertetője volt a hírneves Galyatető tartozékát jelentő Mátraszenti, Mátraszenti László és Mátraszenti István településeggyüttes szépségeinek, gyakorta kirándulásokat és üdüleket is szervezve ide. Fénylő emlékként őriz minden résztvevő fáradhatatlan, áldozatos tevékenységének gyümölcsét.

Az emberi sors rendje szerint – mily ritka kort megérve – most ő is elhunyt. Ám életműve – akár számos neves és névtelen küzdőtársáé – továbbra is hat a példás szolidaritás törvényeként.

Üdülés Zamárdiban (Pedagógus Üdülő, Zamárdi, Petőfi S. u. 14.)

A PSZ Komárom-Esztergom megyei szervezete családias hangulatú épületében 2004-ben a következő turnusokban nyújt lehetőséget Balatonparti pihenésre, üdülésre: **1.** június 21-től 27-ig; **2.** június 28-tól július 4-ig; **3.** július 5-től 11-ig; **4.** július 12-től 18-ig; **5.** július 19-től 25-ig; **6.** július 26-tól augusztus 1-ig; **7.** augusztus 2-től 8-ig; **8.** augusztus 9-től 15-ig; **9.** augusztus 16-tól 22-ig; **10.** augusztus 23-tól 29-ig.

Beutalójegyek ára (étkezés nélkül): felnőtteknek 13.000,- Ft/fő/turnus; gyermekeknek: 11.000,- Ft/fő/turnus. (A beutalójegyek ára az üdülohelyi díjat nem tartalmazza, 3 éven aluli gyermeknek díjtalan.)

Osztálykirándulások, diákcsoportok, táborok jelentkezését is várjuk kedvező árakkal a turnusok előtt és után; 1 éjszaka esetén 1.300,- Ft/fő/éjszaka; 2 vagy több éjszaka esetén 1.100,- Ft/fő/éjszaka; (csoportonként 2 fő kísérő tanárnak díjtalan a szállás).

Jelentkezés (2004. május 2-ig): Pintér Ferencné, telefon: 06/34/311-839 vagy 06/70/529-8091.

Befizetés: előzetes egyeztetés után személyesen vagy postai úton a jelentkezés elfogadásakor.

Szállás- és programajánlat erdei iskola, osztálykirándulás és nyári táborok szervezésére

Csopakon 65 fő tanuló elhelyezésére alkalmas, udvarral, tv-vel és hűtőszekrényekkel felszerelt üdüloinkben, 2-5 ágyas, fürdőszobás szobák állnak rendelkezésre. Főzési lehetőség, foglalkozásokra alkalmas helyiségek helyben. A kísérők részére külön elhelyezést biztosítunk.

Szállásdíj: 1.200,- Ft/fő/nap.

Az üdülokhöz közeli panzióban biztosítható **reggeli és vacsora 1.200,- Ft/fő/nap.**

Ajánlott időszak: **április 30-tól június 10-ig, illetve szeptember 2-től 25-ig.**

Üdüloink könnyen megközelíthetőek vasúton és autóbusszal. Jó lehetőség nyílik túrák szervezésére, hajókirándulásra, ezáltal a Balaton, a Balaton-felvidék, Veszprém megismertetésére.

Részletes programajánlattal és tájékoztatással a 96/320-545-ös telefonon állunk rendelkezésre 14.00 óra után. Megrendelés írásban. Cím: PSZ Győr-Moson-Sopron Megyei Szervezete, 9022 Győr, Szent István út 51., fax: 96/320-545; e-mail: szef_gyor@vodafone.hu.

A nyugdíjasok javára

Bodolay Zoltán, Borsod-Abaúj-Zemplén megyei szövetségünk elnöke örömmel és köszönettel tudatta szerkesztőségünkkel, hogy *Gyárfás Ildikó*, a megyei közgyűlés elnökszékvezetője és elmúlt évi harmonikus együttműködés megítéléséül, szimbolikus jeleként 60.000 forintot adományozott szervezetünknek. A kapott összeget a vezetőség nyugdíjas kollégáink színházlátogatásának támogatására fordítja.

OLVASD ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja szakszervezetünk képviselőinek, tagjainak egyik legfontosabb információforrása. Minden PSZ-alapszervezethez (intézményhez) egy-egy példányban ingyen juttatjuk el, településenként egy címre postázva. Föltétlenül szükséges, hogy lapunkat minden helyi intézményben késlekedés nélkül megkapja a PSZ-alapszervezet titkára. Az ő felelőssége pedig abban rejlik, hogy egyrészt maga gondosan elolvassa és számonként gyűjtse a lapot, másrészt igyekezzék azt minél több kollégával megismertetni. Hasznos lenne, ha a „köteles” példány mellett több is eljutna egy-egy intézménybe, mégpedig előfizetés révén.

Előfizetőinknek közvetlenül a megadott címre küldjük lapunkat. Az évi előfizetési ár **3.000 forint**, amelyet egy összegben kérünk. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek pedig - megrendelő levelük alapján - csekket postázunk. Csak a befizetés megérkezését követően, utólag tudunk számlát küldeni.

Továbbra is szívesen fogadjuk a hirdetéseket a következő, változatlan fizetési feltételekkel: egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 80.000 forint, féloldal 40.000, negyedoldal 20.000 forint. Az apróhirdetés közlési ára: szavanként 40 forint. Minden egyes díjtételt 25 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap eleje.

A Gárdonyi Géza Alapítvány kéri...

Felhívjuk az adózó oktatástügyi dolgozók figyelmét arra, hogy a 2003-as összevont adóalapjuk adójának – a kedvezmények levonása után fennmaradt – összegéből egy százalékot a Gárdonyi Géza Alapítványnak szíveskedjenek átutaltatni. A rendelkező nyilatkozatot az APEH mintanyomtatványa szerint kell kitölteni, és önadózás esetén egyenleg eljuttatni az adóbevallással együtt az adóhatósághoz, a munkáltatói elszámolás esetén pedig az illetékes hivatalnak megküldeni.

Az alapítvány neve: **Gárdonyi Géza**

Címe: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10.

Adószáma: **18011586-1-42**

Segítségüket, támogatásukat előre is köszönjük.

ERDEI ISKOLA PROGRAMOK - OSZTÁLYKIRÁNDULÁSOK

A Badacsony-hegy lábánál a Balatontól 2 km-re. Komplet Erdei iskola programunk és a környék adottságai kiválóan alkalmasak mindenféle osztálykirándulásra. Elhelyezést panziókban és színvonalas magán szállásokon, étkezést jó minőségben biztosítunk. Ár: 3200 Ft/fő/nap.

Érdeklődés: Jäger András 87/433-108 Honlap: www.privatehouses.hu/andreas (x)

A pedagógusok és szülők figyelmére

egyaránt számít a *Mentor* című oktatási, egészség- és életmódmagazin, mely hű tükröt nyújt az iskola, a kultúra, a mindennapi élet időszakos eseményeiről. Hasznos kiegészítője tankönyvkritikai melléklete, a *Támpont*. Szerkesztőség: 1054 Bp. Kálmán Imre u. 16. II. em. 4/a. Tel./fax: 269-2730.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: **Árok Antal**

Olvasószerkesztő: **dr. Fényi András**

Technikai szerkesztő: **Márfiné Bécsi Erika**

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10., Telefon/fax: 322-8464

Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11.

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája
1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: psz@internet.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 3.000,- Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI

A **PSZ Elnöksége** 2004. január 19-i ülésén az aktuális tájékoztatást követően a január végi országos küldöttgyűlés (munkakongresszus) napirendjén szereplő előterjesztésekkel foglalkozott. Jóváhagyta többek között a közszolgálati reform irányaira vonatkozó állásfoglalás-tervezetet, az ügyrendi javaslatot, az alapszabály módosítását célzó tervezetet, valamint az aktuális vagyonyügyeket tárgyaló előterjesztéseket.

A **PSZ Országos Küldöttgyűlése (Munkakongresszusa)** 2004. január 31-én Budapesten, a Hotel Benczúr nagytermében ülésezett. A területi szervezetek és a tagozatok által delegált 209 küldött közül 168 fő vett részt a Pedagógusok Szakszervezete legmagasabb szintű fórumán. A legtöbb hiányzó Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből volt (a 7 küldöttből 5 fő maradt távol), ám a munkakongresszus kétharmados jelenlétet igénylő határozatképességét ez sem veszélyeztette.

Az ülés első felének levezető elnöke *Cseh Sándor* (Szakoktatósi Tagozat), segítőtje *Kovácsné Pogány Lenke* (Miskolc város), a második szakaszban *Szabó Gáborné* (Komárom-Esztergom megye), segítőtje pedig *Udvardy Béla* (Fejér megye) volt. A Mandátumvizsgáló Bizottság elnökének, *dr. Jáki Katalinnak* a jelentését követően a napirendre és ügyrendre vonatkozó javaslatot *Árok Antal* alelnök terjesztette elő.

Ezt követően *Varga László*, a PSZ elnöke a közszolgálati sztrájkbizottság tárgyalásait és a kormány javaslatát értékelte. Többek között a következőket hangsúlyozta: „A kormány ajánlata, ami kiosztásra került, egy nagyon hosszú vita végterméke, még azt sem merném mondani, hogy majd a végén a megállapodás szó lehet rajta. A végleges műfajt azt követően döntjük el, hogy a szakszervezeti vita, illetve vitasorozat erről lezajlott. A kérdés az, amiben dönteni kell: felhatalmaz-e engem a Pedagógusok Szakszervezete küldöttterkezelete, hogy a Pedagógusok Szakszervezete nevében igent vagy nemet mondjak arra, hogy ezt a sztrájkbizottság aláírja? Az igennek is és a nemnek is nagy súlya van. Az igennek a súlya az, hogy tudomásul vesszünk egy helyzetet, egy olyan helyzetet, amivel sok szempontból nem tudunk egyetérteni, de sokan látjuk úgy, hogy ebben nagyon sok objektív kényszerítő körülmény is van. A nem az kétfajta nem is lehet. Nem írjuk alá és nem csinálunk semmit, nagyon leegyszerűsítve. Legfeljebb verbálisan, ahogy eddig is, vagy ettől keményebben tiltakozunk. A nem az lehet egy cselekvéssel megtámasztott nem is. A cselekvésnek sokfajta formája létezhet, az állandó zaklató nagygyűléssorozatokról a figyelmeztető sztrájkon keresztül a hosszabb sztrájkig. Fontosnak tartom, hogy a megállapodásban benne van az egyseges közszolgálati törvény és a bérrendszerekkel kapcsolatos tárgyalás direkt ígérete. Azt, hogy ez nemcsak ígéret, a közszolgálati reformkonceptió is jelzi. Úgy gondolom, hogy számos olyan dolgot, amit mi igénylünk, szeretnénk, vágyunk, akarunk, ez lehetővé teheti.”

Ezt követően a küldöttgyűlés meghívott vendége, *dr. Szabó Endre*, a SZEF elnöke szolt, többek között a következőket hangsúlyozva: „Nem könnyű természetesen a kormányzati magatartással összefüggő szakszer-

vezeti álláspont kinyilvánítása vagy az ezzel kapcsolatos megnyilvánulásoknak a megtervezése. A Fidesz-kormány idején annyiban „könnyebb helyzetben” voltunk, amikor 1999-ben befagyasztotta a béreket, akkor a Sportszervezetekben, majd később a Kossuth-téren azt mondtam, és más kollégáim is hasonló módon fogalmaztak ott, hogy kormány ilyen merényletet a közszférával szemben még nem követett el. Mármint hogy a kormányzás első évében befagyasztja a béreket. Ha a múlt évre gondolok, akkor igazából hasonló történetet idézhetünk fel. Ám mégsem lázadtunk és mégsem minősítettük ily módon a kormányt, hiszen az nem felejthető el, hogy amikor 2002-ben hivatalba lépett, teljesítette az ígéretét, s valóban intézkedett a közalkalmazotti bértábla átlag 50%-os megemelésével. Ami miatt bizonyos körökből nagyon sok bírálatot kapott: ez fölborítja az ország egész államháztartását, óriási módon generálja a versenyszférában a keresetek növekedését, elszakadnak a bérek a teljesítménytől – mondták sokan. A másik körülmény, ami miatt nehéz helyzetben vagyunk: óriási nyomás nehezedik a kormányra, főként a gazdasági szféra részéről azért, hogy továbbra is fagyassza be a béreket. A nemzetközi szervezetek, a Világbank, az OECD is hasonló irányú nyomást gyakorol a kormányra. Ez a másik körülmény tehát, ami nekünk ugyan természetesen nem tetszik, sőt vitába is szállunk ezzel, de nem lehet figyelmen kívül hagynunk ezt a fajta nyomást. Nem lehet figyelmen kívül hagynunk azt sem, hogy vannak olyan javaslatok is, miszerint 200 ezer fővel csökkentsék le a közszféra létszámát.

Ez a megállapodástervezet egy nagyon kemény kompromisszumon nyugvó javaslat, és ebben a szakszervezetek elmentek a végső határig. Részben a mérték meghatározásában, részben azzal, hogy még az ehhez vezető utat és garanciát is valamilyen módon puhábbá teszi ez a tervezet. Tudjuk, hogy nem ez az ideális megállapodás. A kérdés azonban az, és erre válaszolnunk kell, hogy ha nem állapodunk meg, akkor mitévők legyünk? Ha nem írjuk alá a megállapodást, akkor hivatkozni sem lesz mire. Mert a kormány joggal azt mondja: kérem szépen, én fölajánlottam, hogy tekintsük át a bérhelyzetet az első negyedév múltával, és együtt határozzuk meg az intézkedéseket, ám a szakszervezetek erre nemet mondtak. A kérdés tehát az, hogy adunk-e valamiféle bizalmat a kormánynak? Elhisszük-e, hogy a megállapodásban ígértekből valóság is lesz?”

E témához a következő küldöttek szoltak hozzá: *Franczia Cecília* (Győr-Moson-Sopron megye), *Szöllősi Istvánné* (Békés megye), *Békési Tamás* (Zala megye), *Filep Bertalan* (Heves megye).

A vita lezárását követően a küldöttek **143** igen, **7** nem szavazattal, **18** tartózkodással az alább közölt határozatot hozták. A megállapodástervezet teljes szövege megtalálható a PSZ honlapján: www.pedagogusok.hu. A közszolgálati sztrájkbizottságban ténykedő szakszervezetek február 20-ig alakítják ki véleményüket. E sorban a PSZ elsőként hozta meg döntését.

A PSZ küldöttgyűlésének határozata a megállapodástervezetről

1. A PSZ Munkakongresszusa felhatalmazza a PSZ elnökét, hogy a SZEF Szövetségi Tanácsülésen és a sztrájkbizottságban képviselje a megállapodás elfogadását.
2. Ennek során tegyen javaslatot a megállapodás szövegének módosítására, illetve kiegészítésére.
3. A fentiek mellett a Munkakongresszus számára semmilyen szempontból nem elfogadható a közszolgálattal, a közszférával, és benne a közoktatással kapcsolatban az elmúlt időszakban folytatott kommunikáció, a finanszírozása és a bérfejlesztése körül kialakult helyzet. Ezt az elfogadhatatlanságot a PSZ és a SZEF vezetői, testületei folyamatosan jelezzék a kormánynak és a társadalmi nyilvánosságnak.

A PSZ Munkakongresszusa néhány szövegszerű módosító javaslat mellett a következő kiegészítő javaslatot tette:

1. A közszolgálatban foglalkoztatottak létszámának csökkentése, a munkanélküliek létszámának további emelkedése megelőzésének érdekében a kormány kidolgozza az átképzési koncepciót (év/fő; átképzési irányok, költségek bemutatása). Ezt 2004. július 1-ig megvitátásra az OKÉT elé terjeszti. Az átképzés költségeit a mindenkor érvényes költségvetési törvény tervezetében megjeleníti, döntésre a törvényhozás elé terjeszti.
A kormány az OM-nél és az FMM-nél kezdeményezi a munka világához jobban igazodó képzés szerkezetének kidolgozását.
2. A kormány 2004. július 1-ig kidolgozza a közszektor munkavállalóit érintő bérfelzárkóztató programot. Ennek mértéke az EU-tagországok hasonló munkavállalói bérátlagának 60%-a. Ezt az OKÉT ülésére terjeszti megvitátásra.
3. A kormány a 2005. évi költségvetés előkészítésekor megteremti a közszolgálati bérek finanszírozásának jogi és pénzügyi garanciáit, azt döntésre az Országgyűlés elé terjeszti. A központi finanszírozás módjáról, technikai feladatairól az OKÉT ülésén megállapodik a közszféra reprezentatív szakszervezeteivel.

A továbbiakban a munkakongresszus megvitatta és jóváhagyta a közszolgálati reform irányaira és az egységes közszolgálati törvény koncepciójára vonatkozó állásfoglalást (lásd lapunk 6. oldalán). A küldöttgyűlés a beszámoló keretében határozatot fogadott el a PSZ-tagkönyvek cseréjére és a tagkártya bevezetésére, valamint a kedvezmények bővítésére vonatkozóan. Megvitatott különböző vagyoni kérdéseket is, amelyekre még a későbbiekben visszatér. Végül a küldöttek elfogadták a PSZ 2004. évi fő feladataira vonatkozó határozatot (lásd lapunk hátsó borítóján), valamint a PSZ 2004. évi központi költségvetési irányelveit is. Az alapszabály vitájára és módosítására már nem jutott idő, ezért a munkakongresszus csak az I., II. és III. fejezetben szereplő, szükségszerű módosító indítványokat fogadta el. A módosított alapszabály megtalálható és letölthető a PSZ internetes honlapjáról (www.pedagogusok.hu).

A „**Vidék Parlamentje**” 2004. január 13-án ülésezett az Országházban. A fórumon sok figyelemreméltó kérdés került megvitatásra. Többek között az, hogy van-e az Európai Unióhoz csatlakozó Magyarországnak nemzeti vidékpolitikai programja? Van-e a civil társadalomnak és a kormánynak reális és összehangolt stratégiája a vidéki Magyarország jövőjének formálására?

Mivel az általunk képviselt szakszervezeti tagság jelentős része vidéki oktatási intézményben dolgozik, fontosnak tartottuk a részvételünket. A PSZ képviselőjében részt vett *Szlankó Erzsébet* alelnök, *Hartyányi*

Sándorné, a PSZ Bács-Kiskun megyei titkára, az OV tagja és *Krizsán Mihály*, a PSZ ÁMK-tagozatának vezetője, az OV tagja.

A **Közoktatáspolitikai Tanács** 2004. január 27-én tartotta idei első ülését, amelyen ismételtén megtárgyalta a *kerettantervek* kiadásának és jóváhagyásának rendjére vonatkozó rendlettervezetet. Sajnálatos, hogy a jogszabály kiadásának az ütemezése eltér az eredetitől, későbbi időpontra tolódik. Mivel a kerettantervekre épülő helyi tervek önkormányzati (fenntartói) jóváhagyása 2004 tavaszán esedékes, félé, hogy a tantestületeknek nem marad elég idejük az érdemi munkára, ugyanis az új tervek alapján kerül sor a felülvizsgált Nemzeti alaptanterv 2004. szeptembertől felmenő rendszerben történő bevezetésére. A PSZ-képviseltek alelnöke, *Szlankó Erzsébet* kezdeményezte, hogy történjen meg a munkálatok olyan átütemezése, melynek alapján a pedagógusok tantervkészítésre fordítható időtartama nem csökken.

Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatáról szóló kormányrendelet módosításáról is ezen az ülésen esett szó. A véleményezés során a PSZ vezetői tagozatának írásos javaslatát képviselte a PSZ alelnöke.

A **Szakszervezeti Akadémia** harmadik előadására 2004. január 30-án Budapesten, a SZEZ színházában került sor. Ezúttal *Szöllősi Istvánnénak*, a PSZ korábbi főtítkárának megnyitóját követően *dr. Szalai Erzsébet* egyetemi tanár tartott előadást. Az érdeklődők nagy száma visszaigazolta az akadémia létjogosultságát. A PSZ vezetői közül *Varga László* elnök és *Szlankó Erzsébet* alelnök vett részt a fórumon.

Tagozatról tagozatra

A PSZ Adminisztratív és Technikai Tagozatának Intézőbizottsága 2004. január 22-én ülésezett a szakszervezet székházában.

Varga László, a PSZ elnöke a tagozat intézőbizottságát tájékoztatta a szakszervezeti tevékenység aktuális kérdéseiről, a sztrájkbizottság és a kormány tárgyalásairól.

Az intézőbizottság megtárgyalta az egységes közszolgálati törvénykonceptiót, kiemelve az oktatás nem pedagógus alkalmazottaira vonatkozó elemeit. Az intézőbizottság kérte a PSZ vezetőit, hogy a közoktatásban dolgozók ezen csoportjának sajátos érdekeit is következetesen képviseljék, fordítsanak megkülönböztetett figyelmet a dolgozók alkalmazási jogviszonyára, a bérendszere, minőségi bérpótlékára, az oktatási ágazatban való szerepére.

Az ülésen jelen volt *dr. Dudás Lilian*, a PSZ jogi szakértője is, aki válaszolt a feltett munkajogi és egyéb foglalkoztatási, valamint műszakpótlékokkal kapcsolatos kérdésekre. Az intézőbizottság az éves munkaterv alapján március hónapra tervezi a tagozat országos értekezletének összehívását.

Gyeraj Mihály tagozati elnök

A PSZ Felnőttoktatási Tagozatának Intézőbizottsága soros ülését 2004. január 23-án a kiskunfélegyházi Kossuth Lajos Középiskolában tartotta. Megismertek a 120 éves, 1350 tanulóval rendelkező vendéglátó iskola tevékenységének különböző területeivel, kiemelten a felnőttoktatással és képzéssel, ennek sokrétű tapasztalataival, hiszen az iskola 1970 óta foglalkozik felnőttképzéssel. Az OKI Felnőttoktatási és Kisebbségi Intézete ettől a tanévtől bázisiskolaként számít a tantestület innovációs munkájára, ami elsősorban a módszertani megújulást hivatott szolgálni. Ebben kiemelkedő szerep jut az informatikai képzésnek és tantárgyi alkalmazásának.

A többi közt szó esett ennek a munkának nehézségeiről: a fizikumot romboló egész napi készenléti állapotról, az intenzív munkavégzésről, a beszámoló, vizsgák megterhelő többletfeladatairól, a maradékelvű finanszírozásról. Megfogalmazódott annak igénye is, hogy mindezeket figyelembe véve a PSZ vezetése tegyen javaslatot a munka sajátos nehézsége miatt pótlék bevezetésére.

A jelenlévők tájékoztatást kaptak a készülő egységes közszolgálati törvényről, a PSZ-tagkönyvek cseréjével kapcsolatos elképzelésekről, a 2004. évi költségvetés oktatási előirányzatairól.

Dr. Kis Attiláné tagozati elnök

A PSZ Országos Óvodai Tagozata ideai első tanácskozási 2004. február 10-én tartotta a szakszervezet székházában. Az országsszerte terjedő influenzajárvány ellenére népes tábort volt kíváncsi a meghívóban felsorolt témákra.

Az első előadó, *Varga László*, a PSZ elnöke részletesen ismertette a

munkakongresszus határozatait, felvázolta azokat az összefüggéseket is, amelyek azokat indokoltá tették. Szólt a közeli és távolabbi jövő meghatározó feladatairól is.

Második téma a minőségbiztosítási program elkészítése és az óvodai nevelési program felülvizsgálata volt, amelynek előadói – *Villányi Györgyné*, az OKI tudományos munkatársa és *Petránné Képes Gizella* óvodavezető, mindketten minőségbiztosítási szakértők – értékes szakmai ismeretekkel gazdagították a tanácskozás résztvevőit.

A hozzászólások, kérdések azt bizonyították, hogy sikerült az országos értekezleten az óvónöket leginkább foglalkoztató aktuális témát találni. Elhangzott azonban néhány olyan problémafelvetés is, amely a szakmát régóta foglalkoztatja: a kötelező óraszám mértéke, a nyugdíjkorhatár, a műszakpótlék megoldatlansága stb. E gondok továbbvitelét, a megfelelő megoldások elősegítését kéri a tagozat a PSZ vezetésétől.

Makár Barnabásné tagozati elnök

A PSZ Intézményvezetői Tagozata 2004. január 28-án ült össze az új esztendőben először. A tagozat vendége *Szabados Tamás*, az OM politikai államtitkára volt, aki tájékoztatást adott az oktatás aktuális ügyeiről, feladatairól. Az államtitkár többek között szólt a közoktatás fenntartási, finanszírozási kérdéseiről, az ezzel foglalkozó tárcaközi bizottság munkájáról, amely a közigazgatás reformjához kapcsolódva igyekszik kidolgozni a szükséges módosításokat. Külön kiemelte a kistéleplések, kistérségek problémakörét. Ismertette továbbá a nulladik évfolyamok bevezetésével kapcsolatos országos tapasztalatokat, és a pedagógusképzés megújítását szolgáló elképzeléseket. A tájékoztatót élénk véleménycsere, széles körű konzultációt követte. Az intézményvezetői tagozat képviselői többek között a szakképzés sokasodó problémáival, a NAT, a kerettantervek és helyi pedagógiai programok kérdéseivel, az integrált oktatás nehézségeivel, a fenntartás, működés mindennapi gondjaival kapcsolatban adtak jelzéseket, tettek fel kérdéseket. Az államtitkárrel folytatott eszmecsere követően a PSZ elnöke, *Varga László* és alelnökei, *Árok Antal* és *Szlankó Erzsébet* szóltak az országos érdekegyeztetésben szereplő kérdésekről – nyomatékosan a kormány és a közszolgálati sztrájkbizottság tárgyalásairól, az óvoda- és iskolabezárások okait vizsgáló parlamenti bizottság „kettős” jelentéséről, valamint a Közoktatáspolitikai Tanács kerettantervek ügyében folytatott vitájáról.

Végül *dr. Horváth Péter*, a PSZ szakértője tartott nagy érdeklődéssel kísért tájékoztatót a helyi költségvetések legfontosabb elemeiről, az érdekegyeztető tárgyalások szempontjairól, taktikai vonatkozásairól. Mindent egybevetve az ország különböző részeiről összegyűlt intézményvezetők jelentős szakmai municióval gyarapodva térhettek haza.

Dr. Pataki Mihály tagozati elnök

Parlamenti jelentés a közoktatási intézményekről

Az óvoda- és iskolabezárások okait vizsgáló parlamenti bizottság 2003. december 29-én fejezte be munkáját. A tanév elejétől működő 8 tagú bizottság (4 kormánypárti, 4 ellenzéki képviselővel) letette jelentését az országgyűlés asztalára. Nem sikerült azonban olyan dokumentumot létrehozni, amely a bizottság egységes álláspontját tükrözi. Aki egy kicsit is figyelemmel kísérte ezt a munkát, az azt is megállapíthatja, hogy a hazai parlamenti hagyományoknak megfelelően, erre szándék sem volt. Úgy látszik, még az oktatás alapvető kérdéseiben is hiábavaló várakozás az álláspontok közelítése. Pedig ez a stratégiai ágazat igényelné leginkább a hosszú távú, kormányzati ciklusokon átívelő döntéseket, programokat, a meghatározó politikai erők közötti megállapodásokat, legalább az alapvető kérdésekben. Az iskolafenntartás, finanszírozás ügye vitathatatlanul ezek közé tartozik. A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) képviselőiben több bizottsági ülésen vettünk részt. El is mondhattuk véleményünket, és egy kisebb tanulmányt is átadtunk. A bizottság jelentéséből néhány jellemző részt emelünk ki, elsősorban azokat, amelyek megegyeznek a PSZ tapasztalataival.

A demográfiai változások finanszírozási következményei

A fenntartók – elsősorban az önkormányzatok – szintjén a demográfiai folyamatok és a döntően tanulólétszám-alapú normatívfinanszírozás kedvezőtlen hatása egymást erősítő tényezőként váltanak ki az intézményszerkezetre vonatkozó döntéseket.

A vizsgálat megerősítette azt a korábbi gyakorlati tapasztalatot, amely szerint a különböző méretű és funkciójú önkormányzatok mozgásterét jelentősen eltér akkor, ha a tanulólétszám demográfiai okokból nagymértékben csökken. A kistépelülési, illetve egy iskolát és egy óvodát működtető önkormányzatoknak kétféle döntési lehetőségük van: tovább működtetik intézményeiket, noha a fájlagos költségek jelentősen emelkednek, vagy társulási formában kísérelnek meg eleget tenni feladatellátási kötelezettségüknek. Amennyiben az intézmények fenntartását vállalják, a tanulócsoportok változatlansága mellett az osztályok feltöltöttsége csökken, így a központi normatívát egyre nagyobb összeggel kell kiegészíteni.

Az önkormányzatokat finanszírozási helyzetükből kiinduló fenntartói magatartásuk alapján három kategóriába lehet sorolni.

1. A kedvezőtlen anyagi helyzetű önkormányzatok egy része arra kényszerül, hogy minimalizálja költségeit, aminek egyik eszköze az intézményrendszer racionalizálása. A feltétlenül szükséges mértékűre csökkentik az intézmények számát, nem vállalják olyan iskolák fenntartását, amelyek nem tartoznak a kötelező feladatok sorába. A középfokú és speciális iskolákat átadják a megyei önkormányzatnak. Együttműködésre törekcsenek a nem önkormányzati fenntartókkal – főleg az egyházakkal, arra számítva, hogy ha sikerül számukra intézményt átadni, akkor annak teljes működési költségét átveszi az állam vagy az egyházi fenntartó.

2. A legkedvezőbb helyzetű önkormányzatok gyakran a helyi igényekből kiindulva, az önkormányzat által elismert feladatok szakmai meghatározásán alapuló intézményi támogatási rendszer kialakítására törekcsenek. A törvényi minimumnál óraszámokban, szakmai lehetőségekben jobb feltételek biztosítását garantálják. A kedvezőbb feltételrendszerhez igyekeznek számon kérhető feladatokat kapcsolni, és tág teret nyitnak az intézményi specializálódásnak.

3. A harmadik kategóriába azok a stabil pénzügyi helyzetű önkormányzatok sorolhatók, amelyek az oktatási ágazat működtetésében „átlagos feltételek” biztosítására törekcsenek. Nem csupán a kötelező feladatokat látják el, hanem a középfokú iskolák közül a nagyobb presztizsű gimnáziumok és a kevésbé drága szakképző intézmények fenntartását is vállalják. Minden tekintetben kiegyensúlyozottságra törekcsenek finanszírozzák az intézmények reális igényeit; az ágazatban általában megszokott mértékűek a pénzügyi mutatóik.

A nagyobb települések (városok) esetében gyakoriak a tanulócsoportok létszámát csökkentő szervezeti intézkedések. Ezek gyakran olyan intézmény-összevonások, amelyek a telephelyek (feladatellátási helyek) számát nem érintik, azaz közös igazgatásúvá tesznek több, korábban önálló szervezatként működő intézményt.

A bizottság munkája során hangsúlyt kaptak az előbbieken részben már említett ellentmondások, amelyek – a jelenlegi finanszírozási keretek között – a demográfiai folyamatok káros hatását felerősítik az önkormányzatok esetében.

1. A gyermeklétszám-alapú normatív finanszírozási rendszer a demográfiai apály idején kedvezőtlen az oktatási intézményt fenntartók számára. A finanszírozás alapképlete: a bevétel = tanulólétszám x normatív kettős negatív hatása érvényesült számos évben. Az összbevétel egyrészt a tanulólétszám csökkenése, másrészt a normatíváknak a kiadá-

soknál kisebb emelkedése miatt nem nőtt olyan mértékben, mint az állam által meghatározott, feltétlenül szükséges kiadások.

2. A közoktatás sajátosságai miatt a fenntartó szintjén a kiadásokat sokkal inkább a tanulócsoportok száma határozza meg, mint a tanulólétszám. A tanulócsoportok száma viszont sokkal kisebb mértékben csökkenthető, mint a tanulólétszám, ezért a költségmegosztási arányok a fenntartók számára kedvezőtlenül alakultak.

3. A költségvetési szabályozás következtében az iskolafenntartók többsége – alkalmazkodva az új költségvetési feltételekhez – a demográfiai viszonyokhoz igazítja a közszolgáltatás nagyságát. Az önkormányzatok eltérő költségvetési pozíciója miatt a szolgáltatások kiterjedtségében egyre növekvő különbségek alakultak ki a „szegény” és a „gazdagabb” önkormányzatok között.

4. Az állam és a fenntartók közötti költségmegosztási garanciák a törvényi szabályozás ellenére működésképtelennek bizonyultak. A normatív finanszírozás rendszerének „feladatfinanszírozási” tartalmú korrekciója nem változtatta meg az állam és a fenntartók között a normatíva által közvetített költségmegosztási arányokat. Az önkormányzatok jelentős részének az elmúlt években a közoktatás költségeinek egyre növekvő hányadát kellett finanszírozni. Az önkormányzatok sérelmezik, hogy míg a történelmi egyházak által fenntartott intézmények finanszírozásában az állami szerepvállalás szinte teljes körű, addig a feladatellátási kötelezettséggel egyedül felruházott önkormányzatok esetében az állami támogatás aránya a 70 %-ot sem éri el. Egy részük finanszírozási okokból ajánlja fel intézményét az egyháznak, mert a fenntartói jogkör változását követően az állam teljes egészében támogatja az átadott iskola fenntartását.

5. A történelmi egyházak mint fenntartók nem zárnak be óvodákat, iskolákat, nem vonnak össze tanulócsoportokat, nagyságukat pénzügyi okokból nem maximalizálják, és nem kívánják más fenntartónak átadni oktatási-nevelési feladataikat; szemben a kényszerűségből ellenkezően cselekvő önkormányzatokkal. Az utóbbiak, joggal, a versenyegyenlőség megsértését kárhoztatják e megkülönböztetés miatt.

6. Az önkormányzatok iskolafenntartási gondjait jelzi, hogy egyre több intézményt adnak át megyei fenntartásba. (Cegléd, Hatvan, Pápa és Szentendre valamennyi középiskolája működtetéséről lemondott; Pilisvörösváron egy szakképző intézményt, Vácott egy gyógypedagógiai oktatási-nevelési feladatot át a helyi önkormányzat a megyének. Budapesten a kerületi önkormányzatoktól a főváros fenntartásába került a Tánicsics Mihály Gimnázium, napirenden van a Kölcsey, a Petőfi és a Vörösmarty Gimnázium átadása is.) Ha a helyi önkormányzat a fenntartói jogot a megyére ruházza, azzal lemond arról a jogáról is, hogy beleszólhasson az oktatási kérdésekbe, vagy az igazgató személyének megválasztásába.

7. Mivel a helyi önkormányzatoktól a megyei/fővárosi fenntartóhoz került intézmények tulajdonjoga nem változott, előállhat az a helyzet, hogy a fenntartó nem fordít pénzt karbantartásukra, fejlesztésükre.

8. A 2002. évi 50%-os bérfelállítás önkormányzati következményeit a bizottság által felkért szakemberek ellentmondásosan ítélik meg. Abban egyetértés alakult ki, hogy a „felzárkóztató” tartalmú béremelés szükséges és indokolt volt, de a finanszírozási következmények hatásait eltérően minősítik. Vannak olyan vélemények, amelyek szerint a jelentős költségemelés felgyorsítja az elkerülhetetlen szerkezetátalakulást, kiváltja a gazdaságossági szempontok erőteljesebb érvényesítését. Mások azt hangsúlyozzák, hogy a közoktatási ágazat súlyának emelkedése az önkormányzatok költségvetésében az általuk befolyásolható módon és mértékben felerősítette gazdálkodási nehézségeiket.

ÁLLÁSFOGLALÁS

a közszolgálati reform irányairól, az egységes közszolgálati törvény koncepciójáról és megvalósításának programjáról

A munkakongresszus meglepéssel veszi tudomásul, hogy a közszolgálati humánpolitikai reformjának elindításához szükséges törvényi koncepció és kormányhatározat megszületett.

Ugyanakkor elégedetlen azzal, hogy mindez nem a korábban elképzelt időpontban valósult meg. Ez többek között azért is gond, mert a kormány határozatában rögzített határidők betartása komoly nehézségeket okozhat.

A PSZ változatlanul kész az új típusú szabályozás kialakításában részt venni, az általános részek tekintetében a SZEF kereteiben, az ágazati, alágazati részekben önállóan. Kész, mert úgy gondolja, hogy a jelenlegi már-már áttekinthetetlen szabályozási, és igazságtalan juttatási, bérezési rendszer valóban átalakításra szorul. Ennek során tudomásul vesszük, hogy a koncepcióban foglaltak a munka elvégzésének egy lehetséges, de nem kizárólagos útját jelentik. Mindezeket is figyelembe véve fontosnak tartjuk, hogy rögzítsük néhány általunk lényegesnek gondolt elvárásunkat:

- A PSZ álláspontja szerint szükséges egy konszenzuson alapuló humánpolitikai reform, de ez önmagában nem elégséges feltétele egy korszerű magyarországi közszolgáltatás megteremtésének. Ezért elengedhetetlennek tartjuk a közigazgatás, az államháztartás, az önkormányzatiság, a költségvetés-tervezés és finanszírozás reformját is.

- Nem vitatjuk, hogy a jogszabály-kialakító munka során mind a létszámok, mind a finanszírozás tekintetében szempont a költségérzékenység, de elfogadhatatlan számunkra ennek kizárólagos érvényesülése. A PSZ úgy gondolja, hogy a - reális társadalmi elvárásokon, illetve az ezek ismeretében és figyelembevételével született politikai konszenzusokon alapuló - szakmai törvényekben előírt feladatok megvalósításához az intézményrendszerek működtetéséhez szükséges személyi, tárgyi, technikai igények biztosítása is kiemelt szempont kell, hogy legyen. A közoktatás, az egészségügy és számos más területe a közszolgálatnak csak így tudja ellátni megfelelő színvonalon a társadalom részéről joggal elvárt feladatát. Ez sokkal fontosabb annál, semhogy pillanatnyi pénzügyi szempontok, költségvetési kényszerek, rossz politikai kompromisszumok egyoldalú áldozata legyen.

- Fontosnak és elengedhetetlennek tartjuk a döntési irányok kialakításához a részletes helyzetelemzést, az EU országokban kiala-

kult megoldások – bér és jövedelem, szociális ellátás stb. viszonyokra is kiterjedő - ismeretét. Ugyanakkor elengedhetetlen a döntési alternatívák megfelelő hatásvizsgálata, amelynek az anyagi szempontokon túl, ki kell terjednie a szakmai, társadalmi hatásokra is.

- Lényegesnek tartjuk a szabályozás során a valós munkáltatói szerep, a korrekelt alkalmazási jogviszony-struktúra, a méltányos, elvárható kereseteket, egyben az EU-felzárkózást lehetővé tevő bér- és illetményrendszer kialakítását, mindehhez a finanszírozás - akár központi bérfinanszírozás jellegű - garanciáinak biztosítását. Ezekkel párhuzamosan kell kialakítani a közszolgálati érdekegyeztetés, szociális párbeszéd olyan jogszabályokkal is alátámasztott új rendszerét, amely ágazati és fenntartói szinten egyaránt megteremtí az érdemi kollektív szerződések megkötésének lehetőségét. Mindezek megvalósításakor azonban számunkra elfogadhatatlannak olyan megoldások, amelyekkel egy-egy terület vagy munkavállalói csoport a jelenleginél rosszabb helyzetbe kerül.

- Fontosnak - és a szabályozás egészén végigvezetendő alapelvnek - tekintjük a közszolgálaton belül az azonosság és az ágazatok közötti szakmailag indokolt különbözőség megjelenítését.

- A közszolgálat humánpolitikai reformja, csak egy komplexen értelmezett állami, társadalmi reformfolyamat részeként valósulhat meg sikeresen. Ez, és a kormányzati ciklusokon átívelő hatása, elengedhetetlenül igényli olyan politikai egyetértés kialakítását, amely garancia lehet az elképzelések megvalósulására.

A fenti szempontok mentén a PSZ továbbra is aktív szereplője kíván lenni a közszolgálati reformnak. A kidolgozó, kodifikációs előkészítő folyamatokban részt akar venni. Úgy látja ugyanis, hogy ez az előrelépés lehetséges útja, ez a közoktatás munkavállalóinak az érdeke, és ez a korszerű, harmadik évezreדי magyar társadalom jövőjének a feltétele.

Az állásfoglalás szellemében az ezekkel kapcsolatos feladatok koordinálására és elvégzésére a munkakongresszus felhatalmazza az Elnökséget.

Budapest, 2004. január 31.

Pedagógusok Szakszervezete Munkakongresszusa

Kölcsey életművének örökösei

Mint ismeretes, január 22-én (Kölcsey Hymnusának 1823-as születésnapjára emlékezve) üljük meg évente a Magyar Kultúra Napját. Az ünnep alkalmából számosan kapnak kitüntetést. Így történt az idén is. A köz- és felsőoktatás területén kiemelkedő oktató-nevelő munkásságuk elismeréseként 77 pedagógusnak, egyetemi oktatónak *Magyar Bálint* oktatási miniszter adott át művelődésünk egykori jeles képviselőiről elnevezett díjakat. Listájuk ott található a napilapokban. Valamennyiüknek – olvasóink nevében is – szívből gratulálunk, azzal a tudattal, hogy megérdemelt kitüntetésük a velük együtt dolgozó munkatársaik elismerését is jelenti.

Ezt az örvendetes hírt hadd egészítsük ki egy könyvpiaci újdonsággal: öt kötetben most jelentette meg az Universitas Kiadó Kölcsey Ferenc Minden Munkái című sorozatot, mely a kivételesen változatos Kölcsey-életmű első tudományos módszerességgel feldolgozott, kritikai kiadása. Erről Kell-e ma Kölcsey? címmel a sorozatot gondozó munkacsoport egyik tagja, *Szabó G. Zoltán* irodalomtörténész a Népszabadság január 21-i számában szöveges részletesebben. Az ugyancsak indokolt kérdésre hadd válaszoljunk legelsőül az oktatás-nevelés igényével: kell, nagyon kell! Úgy, mint a falatkönyvér.

PSZ-tagok kedvezménye a Hotel Benczúrban

A Hotel Benczúr (1068 Budapest, Benczúr u. 35. Tel.: 342-7970, fax: 342-1558) Pedagógus Vendéghotthon részlegében a PSZ-tagok továbbra is önköltséges áron vehetik igénybe a szobákat. A háromcsillagos szállodai elhelyezést biztosító vendéghotthon kedvezményes árai az előző évhez képest kismértékben (6%-os, illetve ez alatti arányokban) emelkedtek az alábbiak szerint:

Szobatípus	PSZ-tagok kedvezményes árai	
	2003. év	2004. év
1 férőhely 3 ágyas szobában	3.300,-	3.500,-
1 ágyas szoba	5.500,-	5.500,-
2 ágyas szoba	8.300,-	8.500,-
3 ágyas szoba	9.900,-	10.500,-

KI KICSODA A PSZ ELNÖKSÉGÉBEN

Szakszervezetünk XVII. kongresszusán új vezető testületként került megválasztásra a PSZ tizenegy tagú elnöksége. A Pedagógusok Lapja által nyújtott lehetőségeket kihasználva egy-egy riport keretében kívánjuk bemutatni az elnökség tagjait. Alfabetikus sorrendben haladva (az elnököt és az alelnököket a sorozat végére hagyva) negyedikként Horváth Istvánt szólaltatjuk meg, aki 1952. május 24-én született a Zala megyei Miklósán. Matematika-fizika szakos középiskolai tanári diplomáját 1976-ban szerezte a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen. Pályakezdetétől tagja szakszervezetünknek. A fonyódi középiskolai kollégium igazgatója. Alapító elnöke a Kollégiumi Szakmai Érdekvédelmi Szövetségnek, amely egyúttal a PSZ kollégiumi tagozataként is működik. Több mint egy évtizede tagja szakszervezetünk országos vezetőségének. E ciklusban pedig az elnökségünkben is tevékenykedik.

- **A szülői ház, az iskola többnyire meghatározzák pályánkat, életünket. Milyen útravalót kapott szüleitől, iskolától, tanáraitól, milyen élmények, milyen hatások játszottak szerepet abban, hogy a pedagógusok, az oktatás érdekeiért következetesen kiálló szakszervezeti vezető lett?**

- Kis faluban nőttem fel, ahol természetes volt, hogy az emberek törődnek egymással, és azt – a ma már talán „korszerűtlennek” tűnő – magatartást tanultam otthon és a tanáraitól is, hogy nem az „én” az első... Most meg azt látom, hogy a társadalom beteg, az egyes csoportok egyre inkább bezáródnak, a mobilitás veszélyesen lecsökkent. Mivel az anyagi eszközök feletti rendelkezést már elosztották, s az elit a megszerzett vagyont – némi arcpirító jótékonykodáson túl – nem szándékozik a gyógyulás szolgálatába állítani, ugyanakkor az információ megszerzésének, befogadásai, feldolgozása, felhasználási képességének jelentősége az „érvényesülésben” soha nem látott mértékűre nőtt, ezért úgy tűnik, hogy a leszakadó rétegek felzárkóztatására az egyetlen lehetőség az, ha mindenki számára megteremtjük a versenyképes tudás megszerzésének esélyét. Ez pedig jól szervezett, a hátránykompenzációra is képes „kiegészítő rendszerekkel” rendelkező közoktatás nélkül nem lehetséges. A színvonalasan, hatékonyan működő nevelési-oktatási rendszer kulcsszereplője az ember (a pedagógus és a munkáját segítő dolgozók), ezért a pedagógus-szakszervezetek – a szükséges személyi és tárgyi feltételek megteremtését célzó – törekvései egybeesnek a társadalmi progresszió szükségleteivel. Hát ezért érdekel engem ez a tevékenység...

- **A Kollégiumi Szakmai Érdekvédelmi Szövetség a közoktatás e sajátos ágának markáns képviselője, amely kemény csatákat vív a mindenkori oktatási kormányzattal. Röviden mutassa be e terület aktuális gondjait, érdekvédelmi feladatait.**

- A kollégium az előbb említett nélkülözhetetlen „kiegészítő rendszerek” egyik – közép- és felsőfokon meghatározó – eleme (ilyen még pl. az óvoda, a napközi, az egész napos iskolák stb.). A kollégiumok perifériális helyzete, a rendszeridegen fenntartási szisztémából adódó veszélyeztetettség okán jött létre – szakmai önvédelmi szervezetként – a Szövetség 1990-ben. A viszonylag szűk terület igen hatékony munkát és ezt szolgáló szervezetet követelt, amelyet rövid idő alatt sikerült kiépíteni. Ma a szervezetség 92 %-os, minden megyében egy vezetőség működik, a létrehozott informatikai rendszer révén napok alatt képesek vagyunk teljes körű felméréseket, adatgyűjtést stb. elvégezni, s az akciók irányítása, rendezvények koordinálása stb. is az Internet segítségével zajlik. Az országos választmány évente egyszer ülésezik (beszámoló, éves [stratégiai] feladatterv, költségvetési sarokszámok), sőt az operatív munkát végző ügyvivő testület is a korábbi 50 körüli helyett 10-12 „valóságos” ülést tart, a többit „virtuálisan” oldjuk meg. Az intenzív munka legfontosabb eredményei: „polgárjog” a közoktatási törvényben, céltámogatási rendszer, Kollégiumi Alapprogram, kollégiumi kitüntetés alapítása, Nemzeti Kollégiumi Közalapítvány, Kollégiumi Akadémia, képzési, fejlesztési programok stb. A terület jelenlegi fő problémái: szak-törvényi degradáció („pedagógiai felügyelő” bevezetése), költségvetési lenullázás (a politikai konszenzussal kialakított, az érdekeltségi vákuumot ellensúlyozó 100% közeli normatív finanszírozás visszafelépítése, a Közalapítvány kiürítése). Természetesen nem – a törvények elfogadása ellenére sem – adjuk fel, a végsőkig elszántak vagyunk, és minden törvényes eszközt fel fogunk használni e súlyos következményekkel járó folyamatok megállítására és visszafordítására érdekében. A szakma – Szövetség által összefogott – erejét és egységét, a kiépített információs rendszer hatékonyságát mutatja, hogy az intézmények szinte teljes egységben utasították el ennek a szakmai örökségnek, a nevelőtanárt „pedagógiai felügyelővel” helyettesítő „módszernek” a bevezetését.

- **Melyek szakszervezeti munkájának a legfontosabb helyi és országos tapasztalatai, tanulságai? Hogyan ítéli meg az érdekvédelmi munka jelenlegi lehetőségeit, jövőjét? Milyen módon, milyen irányban fejlesztené tovább a PSZ tevékenységét?**

- Ahogy a bevezetőből is kiderül, megítélésem szerint a PSZ ma a progresszió egyik legfontosabb letéteményese. Ennek felismerése azonban nem automatikus, a gyerekeik esélyével való közvetlen összefüggést az embereknek be kell mutatni: a nevelési-oktatási rendszer jó működése a társadalom nagy többségének eminens érdeke (esély, mobilizáció); a nevelés-oktatás színvonala és a pedagógus megbecsülése között egyenes összefüggés van (nem azonnali, mint az ellenérveket hangsúlyozók kedvenc – félrevezető – érvelése a „megfizetve úszni tudás” jópofaságával, hanem a szelektív hosszú távú hatásán keresztül); a mindenkori elitnek ebben nincs érdekeltsége (minek teremtsen versenytársat magának..., ő képes megfizetni a – nagyobb részt azért közpénzen működtetett – elit „magániskolákat”, a „köz” gyerekeinek viszont elég, ha „jól érzi” magát az iskolában, számára annyi tudás kell, hogy felfogja a tv „üzenetét” és – bocsánat a diákos szlengért – „beszopja” a reklámokat...), ezért a jó színvonalú közoktatást csak kikényszeríteni lehet, a mindenkori elit folyamatos „sakkban tartásával”...

Ugyanakkor azt is világossá kell tenni, hogy a mesterségesen atomizált közegben a kiszolgáltatottság és megfélemlítés egyetlen ellenszere az együttműködés és a szolidaritás. A jelenlegi, nyers érdekek által vezérelt társadalomban „érvényesülni” csak erővel lehet. Akitől – akinek választást befolyásoló erejétől – nem kell tartani, azt senki nem veszi komolyan. Erőt felmutatni viszont csak hatékonyan működő szervezet képes; le kell számolni az anarchiát szülő (fából vaskarika) „szervezési demokráciával”. Az alapvető célokat, a stratégiai feladatokat nagyon széles alapú, demokratikus rendszerben kell alulról felépíteni, a végrehajtás azonban csak centrálisan, felülről vezérelve történhet eredményesen. Vegyük észre, hogy ez utóbbi tekintetében minden ellenfelünk (tőke, állam) kökeményen így működik! A „végrehajtási demokráciát” azok – a borivás közben vizet prédikálók – kérik tőlünk számon, akik a tehetetlenségünkben érekeltek...

A PSZ ma még messze áll attól, hogy hatékony szervezetként működjön: számtalan önálló „fejedelemség” alkotja; keverednek a döntéshozó és végrehajtó szerepek; összekuszálódtak a stratégiai és operatív tevékenységi szintek; anyagi ereje a szétaprózódás miatt jelentéktelen. Stb. Egyre nyilvánvalóbb kiszolgáltatottsága és tagság elfogyásának veszélye, valamint társadalmi jelentőségének „ön-felismerése” azonban ad esélyt a változtatás elindítására; ugyanakkor – mint minden változás esetén, különösen nagy szervezeteknél – óriási a belső ellenállás is...

A tavaly nyári kongresszuson én azzal a programmal kerültem az elnökségbe, hogy egy, a szervezet „hadrafoghatóságát” növelő változásban segítsek (a küldöttek megismerhették a jelölőbizottság számára készített anyagot, ami ide terjedelmi okok miatt nyilván nem illeszhető be, de e-mail-cím „fejében” bárkinek elküldöm). Cím-szavakban: a hatékonyság jegyében átalakítandó a szervezeti struktúra; koncentrálni szükséges az anyagi eszközöket; erős szakmai háttérrel kell kialakítani a jól működő szakmai szervezetekre építve.

Személy szerint én csak erre vállaltam mandátumot, jelenlétem addig értelmes, amíg ez a tagsági szándék fennáll. Bár a legutóbbi küldöttgyűlésen sikerült elodázni a döntést még az előkészítő tevékenység megindításáról is, célszerű ennek mielőbb a végére járni. Szívesen fektetek be munkát az általam is igen fontosnak tartott cél megvalósítása érdekében, a jelenlegi céltalan „dagonyázásban” viszont sem időm, sem energiám, sem kedvem nincs rész venni.

TOVÁBBI EGYEZTETÉS AZ EU-ALKOTMÁNYRÓL

Elemzők, politikusok és a média sokféleképpen értékelik az Európai Unió 2003. decemberi Kormányzói Konferenciájának elhalasztott döntését az alkotmányos szerződésről. Sokan az olasz elnökség kudarcaként is minősítik, s a jelenlegi ir vagy a 2004. július 1-től bekövetkező holland elnökség feladataként fogalmazzák meg e dokumentum elfogadtatását. Kétségtelen, hogy óvatosan újakezdődött az EU-alkotmány egyeztetése, de senki sem vár gyors eredményt, hiszen a hatalmi kérdések tisztázásához időre és türelemre van szükség. Ezért valószínűnek látszik, hogy a következő, márciusban esedékes írországi EU-csúcstalálkozón a vita folytatódását és nem pedig lezárását rögzíthetjük.

Lapunkban ezúttal az alkotmányos szerződés tervezet oktatásra, szakképzésre, ifjúságra és sportra vonatkozó szakaszát adjuk közre, valamint az Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottságának (ETUCE) álláspontját. Az ETUCE, az Európai Unió érdekegyeztetési rendszerében az oktatási ágazatot képviselő szervezet – amelynek 2004 januárjától szakszervezetünk is teljes jogú tagja lett – kifogást emelt az EU-alkotmánynak a kereskedelemmel és szolgáltatással foglalkozó részében az oktatásra vonatkozó félreértelmezhető szöveg ellen (III. 217. cikk).

1. 4. szakasz: Oktatás, szakképzés, ifjúság és sport

III-182. cikk

(1) Az Unió a tagállamok közötti együttműködés ösztönzésével és szükség esetén tevékenységük támogatásával és kiegészítésével hozzájárul a minőségi oktatás fejlesztéséhez. Ennek során teljes mértékben tiszteletben tartja a tagállamoknak a szakképzés tartalmára és szervezeti felépítésére vonatkozó hatáskörét.

Az Unió a sportnak a társadalomban és a nevelésben betöltött szerepére tekintettel hozzájárul az európai sport előmozdításához.

(2) Az Unió fellépésének célja:

a) az európai dimenzió fejlesztése az oktatásban, különösen a tagállamok nyelveinek oktatása és terjesztése útján;

b) a diákok és a tanárok mobilitásának ösztönzése, többek között az oklevelek és résztanulmányok tanulmányi célú elismerésének ösztönzésével;

c) az oktatási intézmények közötti együttműködés előmozdítása;

d) a tagállamok oktatási rendszereit egyaránt érintő kérdésekre vonatkozó információ- és tapasztalatcsere fejlesztése;

e) a fiatalok és a szociálpedagógusok csereprogramjainak elősegítése, valamint a fiatalok ösztönzése arra, hogy vegyenek részt Európa demokratikus életében;

f) a távoktatás fejlesztésének ösztönzése;

g) a sport európai dimenzióinak fejlesztése a versenyek tisztaságának és a sportszervezetek közötti együttműködésnek az előmozdítása, illetve a sportolók, különösen a fiatal sportolók fizikai és szellemi épségének védelme révén.

(3) Az Unió és a tagállamok erősítik az együttműködést a harmadik országokkal és az oktatás területén hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel, így különösen az Európa Tanáccsal.

(4) Az e cikkben említett célkitűzések eléréséhez való hozzájárulás érdekében:

a) európai törvények vagy kerettörvények ösztönző intézkedéseket állapítanak meg, kizárva azonban a tagállamok jogszabályi és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását; ezeket a Régiók Bizottságával és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

b) a Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján ajánlásokat fogad el.

III-183. cikk

(1) Az Unió olyan szakképzési politikát folytat, amely támogatja és kiegészíti a tagállamok ezirányú tevékenységét, ugyanakkor teljes mértékben tiszteletben tartja a tagállamoknak a szakképzés tartalmára és szervezeti felépítésére vonatkozó hatáskörét.

(2) Az Unió fellépésének célja:

a) az ipari változásokhoz való alkalmazkodás megkönnyítése, különösen szakképzés és átképzés útján;

b) a szakmai alapképzés és továbbképzés javítása a munkaerőpiaci szakmai beilleszkedés és újrabeilleszkedés megkönnyítése érdekében;

c) a szakképzésbe történő bejutás megkönnyítése, továbbá az oktatók és a szakképzésben részt vevők, különösen a fiatalok mobilitásának ösztönzése;

d) az oktatási vagy szakképző intézmények és a vállalkozások közötti együttműködés ösztönzése a képzés területén;

e) a tagállamok képzési rendszereit egyaránt érintő kérdésekre vonatkozó információ- és tapasztalatcsere fejlesztése.

(3) Az Unió és a tagállamok erősítik az együttműködést a harmadik országokkal és a szakképzés területén hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel.

(4) Az e cikkben említett célkitűzések eléréséhez európai törvények vagy kerettörvények útján kell hozzájárulni, kizárva azonban a tagállamok jogszabályi és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását. Ezeket a Régiók Bizottságával és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

2. Az ETUCE álláspontja: Az oktatás nem árucikk

Az oktatás közfeladat, amelyet az Európai Unió szervezetei és tagállamai egyszer s mindenkorra el kell hogy ismerjenek. Egy új Általános Kereskedelemre és Szolgáltatásokra vonatkozó megállapodásról (AGCS) folyó tárgyalások semmi esetre sem vezethetnek oda, hogy egyszerű többségi szavazással közösségi felhatalmazás szülessen a jelenlegi szövegtervezet elfogadására.

Ez ügyben az európai parlamenti képviselők, a regionális bizottságok, valamint egyes kormányok szintén nyugtalanságuknak adtak hangot. Az ETUCE felhívja a figyelmet arra az általa is támogatott módosító javaslatra, amelyet a finn kormány nyújtott be az EU alkotmányos szerződésének 217-III cikkéhez. E szerint az oktatást érintő döntéseket a jövőben, a kereskedelempolitika keretében is csak egyhangú szavazással (teljes konszenzussal) lehet meghozni.

Sürgeti a tagországok kormányait és az oktatási minisztereit, hogy az alkotmánytervezet III-133 cikkének jelenlegi szövegéért álljanak ki, szervezzenek annak megtartását célzó akciókat. E cikk szerint a fogyasztói érdekek érvényesülésének előmozdítása és a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosítása érdekében az Unió hozzájárul a fogyasztók egészségének, biztonságának és gazdasági érdekeinek védelméhez, valamint a tájékoztatáshoz, oktatáshoz és az érdekeik védelmét célzó önszerveződéshez való jogaik megerősítéséhez. A Miniszterek Tanácsa egyhangúlag jár el a kulturális, oktatási és audiovizuális szolgáltatások kereskedelmére vonatkozó megállapodások tárgyalása és elfogadása esetében, ha fennáll a veszélye annak, hogy azok korlátozzák az Unió kulturális és nyelvi sokszínűségét.

Az ETUCE felszólítja a tagszervezeteit: bizonyosadjanak meg arról, hogy ezt az igényt kormányaik tudomásul veszik.

Mivel az EU alkotmányos szerződése még nem született meg, az ETUCE folytatja a nyomásgyakorlást európai szinten is. Másrészt, arra bátorítja a tagszervezeteket, hogy ez ügyben újra forduljanak saját kormányaikhoz.

Együtt az úton az Európai Unióba

Földes Nagyközség Önkormányzata az Európai Unióhoz történő csatlakozás jegyében nemzetközi és országos gyermekrajzpályázatot hirdet a fenti címmel. Célja, hogy a csatlakozó országok gyermekeit e közös rendezvénnyel közös gondolkodásra készítse, illetve az első év tapasztalatainak ismeretében – az éppen aktuális európai uniós eseményekhez kapcsolódva – a pályázat kiírásával hagyományt teremtve, évről évre megismételje.

Néhány tudnivaló:

A pályázaton három korcsoportban vehetnek részt a gyerekek (6-10; 11-14; 15-18 éves korcsoport). A rajz bármilyen papíron, táblán beküldhető, melynek max. mérete A/3-as (42 cm x 30 cm). Technika tetszőlegesen választható.

Beadási határidő: 2004. április 2. (péntek). Cím: Polgármesteri Hivatal, 4177 Földes, Karácsony S. tér 5.

További információk: tel./fax: 06/54-531-000; tel.: 06/54-531-001, e-mail: fsp@axelero.hu.

VESZEDELMEK VISZONYOK AZ ISKOLÁBAN

Lapunk múlt év novemberi számában kezdtük el azt a sorozatot, amelyben a pedagógusokat ért atrocitásokról szólunk. Sajnos, egyre újabb és újabb esetek adnak témát ehhez. Ezúttal a Népszabadság 2004. január 13-i és 19-i számában bemutatott tarmaleleszi és tiszaburai konfliktusról írott riportok kifejező részeit adjuk közre. Mindkét újságíró – Varró Szilvia és Doros Judit – valós képet fest nemcsak az eseményről, hanem a körülményekről is. E témában továbbra is várjuk olvasóink véleményét, üzenetét, amelyeket a szerzők hozzájárulásával lapunkban is szeretnénk megjelentetni.

„Itt egy mezei tanító elpusztul”

Néhány roma szülő és egyes tanárok közt annyira elmérgesedett a viszony a Heves megyei Tarnaleleszen, hogy elképzelhető, biztonsági őrvigyáz majd a roma többségű iskola rendjére.

Alexandrának rosszul kezdődött a tanéve: szeptember másodikán elfelejtette utcai cipőjét bentre cserélni, amiért állítása szerint osztályfőnöke tarkón vágta, és a hajánál fogva kiráncigálta az osztályteremből, közben pedig azt mondta a kislánynak, hogy félévkor meg fogja buktatni. Alexandra még aznap elmondta otthon, mi történt, édesapja pedig azonnal az igazgatóhoz sietett. Lapunknak nyilatkozva az édesapa sérelmezte, hogy az igazgató nem vette komolyan a panaszát, és próbálta őt arról meggyőzni, hogy a lánya helytelenül viselkedett osztályfőnökével szemben, „pofákat vágott”. Az apa elmondása szerint behívta az igazgató szobája előtt várakozó lányát, aki közölte, hogy az igazgató hazudik. Az igazgató erre mindkettejüket kizavarta az irodából, másnap pedig igazgatói rovét adott Alexandrának. Földi Ferenc igazgató szeptember eleji feljegyzése szerint ő igyekezett elmagyarázni a szülőnek, hogyan sértette meg a tanuló a házirendet, amikor Alexandra engedély nélkül benyitott az igazgatóiba, és lehazugozta őt. A kislány szüleinek megküldött levelében az igazgató Alexandrát arra kérte, hogy „ne uszítsa szüleit azokkal a pedagógusokkal szemben, akik őt nevelik”, apját pedig arra, hogy „ne fenyegetőzzön, és ne vádaskodjon az iskolában, ugyancsak azokkal a tanárokkal szemben, akik gyermekével foglalkoznak”. (...)

A tarmaleleszi általánosban nemcsak néhány szülő panaszkodik a tanárokról: a pedagógusok szerint a helyi konfliktus azóta mérgesedett el még jobban, amióta az egyik szülő megütött egy tanárnőt. Az édesanya szerint nem ütésről volt szó. Katalin lánya, a kilencéves Evelin egy nap azzal ment haza az iskolából, hogy egy tanár a hajánál fogva rángatta a falhoz, és kiköpette vele a tízóraiját. Katalin az iskolába sietett, és kérdőre vonta a tanárt. – Hadonászott felém, én csak a kezét akartam elűzni, és véletlenül, dühömben, meg mert rövidlátó vagyok, megütöttem. Tény, hogy elvesztettem egy kicsit a fejemet, de mégiscsak a lányomról volt szó mondja Katalin. A tanárnő könnyű testi sértés miatt feljelentette Katalint, Katalinék viszont kiskorú veszélyeztetése miatt fordultak az ügyészséghez – még lezáratlan mindkét ügy. (...)

Az iskola előtt várakozó szülőket nemigen sikerül szóra bírunk: szerintük csak néhány „balhész család” van, miattuk alakult ki az a rend is, hogy a szülőket nem engedik az iskola területére belépni, sőt zárják a kapukat. A helyi cigány kisebbségi önkormányzat vezetőjének kislánya is az általánosba jár: nekik soha nem volt semmilyen problémájuk a tanárokkal. Pusomi Józsefné, a kislány édesanyja szerint a tanítás megkezdése előtt meglepődtek, hogy az osztályfőnök körömféfért kért, és kínos minden egyes alkalom, amikor eltűnik valami az iskolából, mert ilyenkor többnyire a romákra terelődik a gyanú. (...)

– Stresszes állapot alakult ki. Itt nem működhet a laissez-faire, ezek a gyerekek nem ismerik a tiszteletet, nincs felelősségérzetük. A roma szülők egyre hergelik egymást, a magyarok pedig elviszik a gyerekeiket, mert itt ők vannak hátrányban, lebutulnak. Mi pedig ki vagyunk téve tetűnek, ótvárnak. Itt egy mezei tanító elpusztul – mondta egy másik, neve elhallgatását kérő tanárnő.

Akad azonban olyan tanár, aki kifejezetten szereti, és kihívásnak tekinti a középosztálybeli gyerekektől eltérő bánásmódot igénylő tanulók oktatását. Mihályi Éva fejlesztőpedagógus négy diplomája után, és annak ellenére választotta a tarmaleleszi általánost, hogy hajnalban kell kelnie, ha biztosan be akar érni Egerből az első órára. – Míg Egerben egy gyereknek átlagosan egy részképességzavara van, Tarnaleleszen hat-nyolc. Hihetetlen látni, honnan indulnak, és mit érhetünk el. Pedig a roma és szegény gyerekeknek szinte leküzdhetetlennek látszó szociokulturális hátrányaik vannak: hat-hétévesen nem ismerik a színeket, mert otthon hiányoztak a ceruzák, nem tudják, mi az a háromszög, mert otthon nem hallottak ilyet. Volt, aki inni akart az angol vécéből, mert nem ismerte. A

világgal való egyedüli kapcsolatot a tévé jelenti, amiből pedig az agressziót tanulják. (...)

Földi Ferenc igazgató lapunknak nem kívánt nyilatkozni, ám átadta nekünk egy, az Oktatási Minisztériumnak írott pályázatát az iskolában folyó integrált nevelésről. E szerint az iskolában tanuló 231 nem roma és 276 roma tanuló a tanórákon és a szabadidős programokon is együtt vesz részt. Az irat szerint el kell kerülni azt, hogy „a tanuló sikertelensége okát a szülő a pedagógusra hárítsa át”. A legrászorultabb és legnagyobb segítséget igénylő gyerekek azok, akik otthonról semmilyen segítséget nem várhatnak, mert például a szülőket nem érdekli, hogy tanul a gyerek. Ezek a gyerekek a sok hiányzás miatt is lemaradnak. 1997 óta etnikai cigány kisebbségi program működik az iskolában, a pályázat szerint részben ennek is köszönhető, hogy a roma tanulók közül mindössze negyven-ötven „problémásabb” van. Az írás szerint az iskola komoly anyagi problémákkal küszködik: a kisméretű tornaterembe csak a felső tagozatosok férnek be, holott arra a többségében roma alsósoknak is nagy szükségük lenne. A tanárok három éve megváltak a tanári szobától is, hogy helyet adjanak a számítógép-teremnek. (...)

Varró Szilvia

A tiszaburai pofon

Pofon vágta gyermeke testnevelő tanárát az elmúlt napokban egy harmincnégy éves asszony, Puzsoma Anikó Tiszaburán. Az eset a helyi általános iskolában, óráközi szünetben történt, a tettelegességnek gyerekek és pedagógusok is szemtanúi voltak. Az asszony állítólag a tizenkét éves fiát ért sérelmet torolta meg: a fiú szerint a tanár korábban állon vágta őt, mert nem tetszett neki, ahogy az udvaron játszott.

Az asszony roma, a tanár nem az. Tiszaburán ennek a kérdésnek valójában nincs jelentősége, a közel háromezer lakosú településen ugyanis a romák és nem romák között nem alakultak ki igazán mély konfliktusok. A Tiszaburán élők több mint fele roma, Farkas László, a Fiatal Romák Országos Szövetségének elnöke, a falu polgármestere is cigány származású. A tantestületben több olyan roma pedagógus tanít, aki korábban maga is a helyi általános iskolába járt. A csaknem négyszáz diák majd nyolcvan százaléka cigány, az intézményben speciális, integrált oktatás folyik, ahol külön ügyelnek arra, hogy minden osztályban hasonló arányban legyenek a hátrányos és nem hátrányos helyzetű tanulók. (...)

Molnárné Kaló Katalin, a tiszaburai általános iskola igazgatónöje a faluban született, s harminc éve dolgozik itt pedagógusként. Ő azt mondja: eddig még nem fordult elő, hogy nem tudták megbeszélni a konfliktusokat, s a tettelegességig fajult volna a nézeteltérés.

– Az elvünk, hogy meghallgatunk mindenkit, s igyekszünk segíteni. Van egy kis szobánk, ahol pedagógusokkal, szülővel nyugodt légkörben le tudunk ülni, s itt általában megnyugszanak a kedélyek – mondja. Hozzáteszi: most is megpróbálta lecsendesíteni az anyát, de nem sikerült. Az igazgató az után lépett a folyosóra, hogy a testnevelő tanár pofont kapott a felbőszült anyától, így nem látta pontosan, mi történt. A tanár nem kívánt nyilatkozni lapunknak az incidensről. Az ötvenes férfi az igazgatónőnek korábban annyit mondott: meglehetősen nagy lélekjelenlétre volt szüksége ahhoz, hogy ne védekezzen, hanem tűrje a sértéseket, de nem akart nagyobb viszályt okozni azzal, hogy a védekezését esetleg erősítség állítja be az asszony. Így a kezét se emelte fel, amikor elcsattant a pofon. Azt azonban tagadta, hogy korábban bántalmazta volna a tizenkét éves Tibort.

Farkas László polgármester megkeresésünkre annyit mondott: ez az ügy az iskolára és a rendőrségre tartozik. Fájjalja, hogy Tiszabura most e miatt az eset miatt került a nyilvánosság elé, szerinte ugyanis elszigetelt jelenségről van szó. – Mindenhol akad egy-két ember, aki az élő fába is beleköt, noha a többség ugyanott jól érzi magát. Ez igaz az itteni cigány-ságra is – jegyezte meg a polgármester.

Lengyel Györgytől, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányság szóvivőjétől megtudtuk: Puzsoma Anikóval szemben közfeladatot ellátó személy elleni erőszak gyanúja miatt indult eljárás, az ügyet a tiszafüredi rendőrkapitányság vizsgálja.

Doros Judit

Ezzel a címmel a sajtóorgánunkban tallózva a velünk vagy rólunk készült írásokból közlünk összeállítást. Így egyrészt egy csokorba gyűjtve áttekintést kaphatunk arról, hogy milyen információk jutottak el gondjainkról, eredményeinkről a társadalomhoz, másrészt azt is láthatjuk, melyek azok a lényeges problémák, törekvések, amelyek még nem vagy nem kellő módon váltak ismertté. Egyszerre célunk tehát a tájékoztatás és tájékozódás.

NÉPSZAVA

(2004. II. 3.)

PSZ-támogatás a bérmegállapodáshoz

A Pedagógusok Szakszervezete hozzájárul ahhoz, hogy aláírják a közszféra ideai béremeléséről szóló megállapodás-tervezetet a kormány és a közszolgálati sztrájkbizottság képviselői. Az érdekképviselő ezt a költségvetés nehéz helyzetével indokolta, de *Varga László* elnök hangsúlyozta, hogy változatlanul elégedetlenek a közszféra, ezen belül a közoktatás finanszírozásával és továbbra is szükségesnek tartják a jogi és pénzügyi garanciákkal ellátott, 6 százalékos béremelést. Szólt arról is, hogy kezdeményezik a közszolgálatokból kikerülő munkavállalók átképzését, illetve azt, hogy az euró bevezetéséig a magyar közszolgálati alkalmazottak bérei elérjék uniós kollégáik átlagkeresetének 60 százalékát. A mostani aláírási felhatalmazás ellenére továbbra sem tudni, hogy pontosan mit tartalmaz a megállapodás-tervezet, vagyis mekkora béremelésre számíthatnak idén a közszférában dolgozók. *Szabó Endre*, a sztrájkbizottság szóvivője elmondta, hogy a testület 25 szakszervezete közül eddig csak a Pedagógusok Szakszervezete mondott véleményt, a többi érdekképviselőnek február 20-ig kell választ adnia. Arra nincs külön szabály, hogy hány szakszervezet hozzájárulása szükséges a megállapodáshoz, de *Szabó Endre* szerint konszenzusos megoldásról, vagyis teljes egyetértésről nem lehet szó. Inkább a többség, illetve a minősített többség jöhet szóba – tette hozzá. A béremelés garanciái között szerepel, hogy az első negyedév után a kormány és a szakszervezetek munkahelyekre lebontva tekintik át a béremelés végrehajtását. Várhatóan egy közös felhívást is közzétesznek majd, amelyben felkérnék a közszféra munkáltatóit, köztük az önkormányzatokat arra, hogy tegyék meg a szükséges intézkedéseket a béremeléshez.

NÉPSZABADSÁG

(2004. II. 3.)

Pedagógusok a bérekről

A költségvetés nehéz helyzetére való tekintettel a kormány és a közszolgálati sztrájkbizottság közszolgálati béremelésekről szóló megállapodás-tervezetének aláírására hatalmazta fel elnökét, *Varga Lászlót* a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) – közölte az érintett tegnapi sajtótájékoztatóján. – Az aláírás ellenére kifejezzük, hogy változatlanul elégedetlenek vagyunk azzal a helyzettel, ami általában a közszféra finanszírozását, kereseti pozícióit jellemzi, és ezen belül különösen a közoktatás intézményi finanszírozásával – mondta a PSZ elnöke. Hozzátette: továbbra is szükségesnek tartják a hatszázalékos béremelés jogi és pénzügyi garanciákkal történő alátámasztását.

KÖZNEVELÉS

(2004. I. 16.)

Gyermeklétszám-csökkenés és közoktatási gondok

Közoktatásunk legnagyobb problémáját a gyakori oktatáspolitikai irányváltás, a gyermeklétszám tartós fogyása, a közoktatás finanszírozása és az intézmények fenntartása, színvonalas működtetése jelenti. Ez derül ki abból a kezdeményezésből, amelyet a Pedagógusok Szakszervezete a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségével karöltve tett a kormány asztalára, és a tanév elején végzett szakszervezeti felmérésekből is hasonló következtetések vonhatók le. A

vizsgálat tapasztalatairól *Árok Antalt*, a Pedagógusok Szakszervezete alelnökét kérdeztük. (...)

- **A fejlett országok többségében bevált a többszintű oktatásirányítás, finanszírozás. Mi valamit rosszul csinálunk?**

- Kétségtelenül nálunk is nagy szabadságot ad az érintetteknek decentralizált fenntartási rendszerünk, oktatásirányításunk, ugyanakkor nagyok és egyre nőnek az ellátásbeli, minőségbeli egyenlőtlenségek. A közoktatási döntések többségét a helyi önkormányzatok hozzák, amelyek rendelkeznek a közoktatási törvényben megfogalmazott, kiterjedt helyi irányítási jogosítványokkal. Ugyanakkor a helyi intézményfenntartók közoktatás-irányítási felkészültsége nagy eltéréseket mutat. (...)

METRO

(2004. II. 3.)

Nem értenek egyet a szakszervezetek

A költségvetés nehéz helyzetére való tekintettel a kormány és a közszolgálati béremelésekről szóló megállapodás-tervezetének aláírására hatalmazta fel elnökét a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ).

Hangsúlyozták: az aláírás ellenére a szervezet változatlanul elégedetlen azzal a helyzettel, ami általában a közszféra finanszírozását, kereseti pozícióit jellemzi, és ezen belül különösen a közoktatás intézményi finanszírozásával.

A Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete (PDSZ) nem támogatja az aláírást, mert szerintük a béremelés nem terjed ki minden közoktatási dolgozóra.

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

(2004. II. 6.)

Béremelés: nem sikerült megegyezni

A szakszervezetek képviselői az ideai költségvetési tervezetet úgy ítélik meg, hogy a város elsősorban fejlesztésekre, beruházásokra, illetve a pályázati lehetőségek maximális kihasználására fektet nagy hangsúlyt – tájékoztatta lapunkat *Kovácsné Pogány Lenke*, a Miskolc Város Pedagógusok Szakszervezete titkára. Az érdekvédők azt azonban elfogadhatatlannak tartják, hogy a 6 százalékos közalkalmazotti béremelésre, mely a bérek reálértékét lenne hivatott megőrizni, egyetlen fillér sincs betervezve. (...)

SOMOGYI HÍRLAP –

DUNÁNTÚLI NAPLÓ –

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Néplap – PETŐFI NÉPE (Bács-Kiskun megye)

(2004. II. 3.)

Hat százalék béremelés az igény

(...) *Varga László*, az érdekvédelmi szervezet elnöke az Europressnek az mondta: első lépésben a közszolgák jövedelmét fel kell zárkóztatni a hazai versenyszféra bérszínvonalához. Ütemezett felzárkóztatásra van szükség, ami csak több kormányzati cikluson át valósítható meg. Jelenleg a közalkalmazottak bére az uniós átlagnak mindössze egyharmada, a PSZ számításai szerint 5-8 év alatt meg kellene duplázni azt.

Varga László közölte: munkajogi reformra is szükség van, és az újításhoz elengedhetetlen lenne a közigazgatási, államháztartási és önkormányzati rendszer finanszírozásának megújítása is. A PSZ csak úgy tartja elképzelhetőnek a reformot, ha az nem ront egyik szakterület jelenlegi helyzetét sem.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

(2004. II. 5.)

Bérgarancia

A kormány kezességet vállal az inflációkövető közszolgálati bérekre abban a megállapodás-tervezetben, amelynek aláírására a Pedagógusok Szakszervezetének küldöttgyűlése elnökét, *Varga Lászlót* felhatalmazta. A szakszervezet ugyanakkor továbbra is szükségesnek tartja a hatszázalékos béremelés jogi és pénzügyi garanciákkal történő alátámasztását.

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Néplap

(2004. II. 4.)

Forrongó oktatásügy

A magyar közoktatás viharos átalakulásának időszakát éljük. A változások kiterjednek tartalmi, szervezeti kérdésekre és a tanügyigazgatásra. A Pedagógusok Szakszervezete Intézményvezetői Tagozatának elnökét, *dr. Pataki Mihályt*, a Tiszaparti Gimnázium és Humán Szakközépiskola igazgatóját a tagozat múlt héten tartott ülése után az újabb tervekről és elképzelésekről kérdeztük.

Dr. Pataki Mihály a fontosabb változásokról szóla elmondta, hogy szeptembertől a középfokú oktatási intézményekben az idegen nyelvi képzés erősítésére bevezethető az úgynevezett 0. évfolyam, amelyre az oktatási kormányzat dupla finanszírozást biztosít. (...)

Az előzetes adatok szerint 2007-re nagyjából százezerrel kevesebb tanuló jár majd iskolába. Ez a gazdaságosság érvényesítése miatt fölveti a kistérségi oktatási közösségek létrehozásának gondolatát. A kistérségi kapcsolatok várható erősödésével párhuzamosan, esetleg iskolahuzások beállításával, szükség lehet arra, hogy tanárok és diákok más településre is átjárjanak. (...)

24 ÓRA (Komárom-Esztergom Megye)

(2004. II. 3.)

A közszolgálati reformról

A költségvetés nehéz helyzetére való tekintettel a kormány és a közszolgálati sztrájkbizottság közszolgálati béremelésekről szóló megállapodás-tervezetének aláírására hatalmazta fel elnökét a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) – közölte az érintett *Varga László* hétfői budapesti sajtótájékoztatóján.

„Az aláírás ellenére kifejezzük, hogy változatlanul elégedetlenek vagyunk azzal a helyzettel, ami általában a közszféra finanszírozását, kereseti pozícióit jellemzi, és ezen belül különösen a közoktatás intézményi finanszírozásával” – mondta a Pedagógusok Szakszervezete elnöke. (...)

A közszolgálati reform kapcsán elmondta: az elkészült reformkonceptiót támogatják, azonban mivel az erről szóló kormányzati határozat megjelenése csúszott, így nem biztos, hogy marad elég idő a kodifikációs munkára. Hozzátette: a közszolgálati humanpolitikai reformja a legkidolgozottabb, ugyanakkor elengedhetetlen egy átgondolt közigazgatási önkormányzati, államháztartási, finanszírozási reform megvalósítása.

Varga László ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a PSZ nem tud elfogadni olyan közszolgálati reformot, amelynek megvalósulása során bármely szakterület a jelenleginél rosszabb helyzetbe kerülhet.

Jogtanácsos és sportoló

2004. február 2-8. között rendezték meg Budapesten a Műkorcsolyázó és Jégtánc Európa-bajnokságot, ahol a magyar versenyzők kiemelkedően szerepeltek. **Sebestyén Júlia** – elsőként a magyar női műkorcsolyázás történetében – Európa-bajnoki címet szerzett. Az egyhetes versenysorozat zavartalan lebonyolításához hozzájárult szakszervezetünk vezető jogtanácsosa, dr. **Selmeciné dr. Csordás Mária** is, aki harminc virágzó gyermek munkáját szervezte, felügyeletét látta el.

Kevesen tudják róla, hogy sikeres versenysportolói múlttal rendelkezik: partnerével, **Kondi Lászlóval** hat alkalommal nyertek magyar bajnokságot páros műkorcsolyázásban, és Európa-bajnokságon kétszer végeztek az első tízben. Mindezt akkor, amikor Magyarország még nem rendelkezett fedett jégcsarnokkal, így mostoha körülmények között – szabad pályán, esőben, hóban – kellett felkészülniük, és kiállni olyan versenyzőkkel, akik egész évben korcsolyázhattak. Jogtanácsosunk odaadón végzett érdekvédelmi munkája mellett sem szakadt el a versenysporttól. A Magyar Műkorcsolyázó Szövetség Elnökségének tagja, a Rozmaring Egyesület Műkorcsolya Szakosztályának vezető edzője, nemzetközi utánpótlásversenyek elismert rendezője. Gratulálunk!

Mester és Tanítvány

címmel – az alatta olvasható megjelölés szerint – „konzervatív pedagógiai folyóirat” látott napvilágot a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karának gondozásában, negyedévenkénti megjelenéssel, egy-egy jelentős téma vezérfonalát követve. A főszerkesztő a már jól ismert dr. **Hoffmann Rózsa**, intézetvezető egyetemi docens a bölcsészkaron. A folyóirat első számának valamennyi írása korunk egyik legégetőbb problémájáról, az **erkölcsi kérdésekről** szól. A szerkesztőség címe: 2087 Piliscsaba, Egyetem u. 1. Tel.: 06-26-375-375/2203.

A megrendeléssel kapcsolatos tudnivalókról e számon lehet tájékozódni.

Bábjátékos felhívás

A Bábjátékos Egyesület, a Kelenvölgyi Községi Ház és a Magyar Művelődési Intézet meghirdeti 2004-ben a gyermekek **Budapesti Bábversenyét**.

Várják a folyamatosan dolgozó együtteseket, és azokat, amelyeket az a felhívás indít el, sőt a tétovázókat is bizonytalankodókat is. Várják a kezdő és haladó csoportok már elkészült műsorait, azokat, amelyek ez alkalomra készülnek, és a felújított, felelevenített darabokat is. Várnak meséket, regéket, verseket, versciklusokat, dalokat, balladákat, álmokat, a bábszínház valamennyi eszköze tárgyjátékot, ármjátékot, maszkos játékokat is beleértve.

A bábverseny időpontja: 2004. március 20., 10 órától. Helyszín: Kelenvölgyi Községi Ház, Budapest, XI. Kardhegy utca 2. Jelentkezési határidő: 2004. március 8. Jelentkezni lehet: a Kelenvölgyi Községi Ház címén, telefonján, faxán: 424-5363; e-mail: kelenvolgy@axelero.hu, vagy Lovas Zsuzsannánál: 06-20/471-5938, e-mail: abaffy-lovas@freemail.hu. A verseny első helyezettje különdíj lesz az Egri Országos Gyermekekbáros Fesztiválnak.

Segélykérő levél

Kedves Pedagógus Társaim!

Egri Józsefné vagyok, a **Kállósejényi Általános Iskola és Diákotthonban tanítok 1986 óta. Négy gyermekem van, 3 fiú és egy tündéri kislány, aki most 4 éves és Krisztinának hívják. Sajnos, szinte születése óta szenved egy ichtyosis nevű bőrbetegségben, melyet Magyarországon nem tudnak gyógyítani. Az évek folyamán állapota csak rosszabbodott. Végre sikerült felvennünk a kapcsolatot egy ausztráliai orvossal, aki vállalja Krisztina gyógykezelését. Saját maga készített kenőcsöket, fürdető olajokat, gyógyszereket a betegség kezelésére. Krisztinának is összeállított egy terápiát, de ezen készítményeket csak Ausztráliából tudjuk megszerezni, és a havi költsége több mint 100.000 Ft. Ráadásul a sikeres kezelés érdekében 2 hónapra ki kellene utaznunk Ausztráliába, melynek várható költsége 2.000.000 Ft. Ekkora összeget, sajnos, négy gyerek mellett nem tudunk előteremteni. Ezért kértük egy alapítvány segítségét. Az „Alapítvány a Rákos Gyermekéért” nevű közhasznú alapítvány rendelkezésünkre bocsátott egy számlaszámot, melyre fogadhatjuk a jótékony felajánlásokat Krisztina gyógyulásához. Ezért kérem minden együttérző pedagógus társamat, hogy segítsen, ha tud. Felajánlásait az alapítvány számlaszámára: **68800109-11037022** tehetik meg átutalással vagy az alapítvány által közreadott sárga csekken, melynek közlemény rovatában szintén meg kell jelölni, hogy Egri Krisztina részére történik a felajánlás. Kérem továbbá Önöket, hogy a csekken, illetve az átutalásos szíveskedjenek feltüntetni adószámukat vagy adóazonosító jelüket és pontos címüket is, hogy az adóigazolást megküldhessük részükre. Kérem, segítsenek, hogy kislányunk meggyógyulhasson és fájdalom nélkül élhessen.**

Minden segítséget, segítő szándékot és együttérzést nagyon köszönünk.

(Cím: Egri Józsefné, 4324 Kállósejény, Béke u. 4., tel.: 0620 214-1802; 42/255-511; e-mail: egrinej@freemail.hu.)

Farsang

Elvezése a német fasen, faseln (mesélni, pajkosságot űzni) szóból ered. A vígság azon időszakát jelzi, amely a húsvéti nagyböjtöt megelőzi, a vízkeresztől hamvazó-szerdáig (húshagyó keddig) terjedő időszak. Mulatságok, bálók ideje. Híres süteménye a fánk, amelyet hazánk különböző tájain sokféle változatban készítenek.

A farsang a karácsonyi ünnepkör után a leggazdagabb jelesnap szokásagyományokhoz kapcsolódik. Legjellegzetesebb eseményei az álarcos, jelmezes, batus és gyermekbálók. A multság színhelyén vagy a házaknál előadott játékokkal is színesítik (betyárjáték, lakodalmas játék, állatalakoskodás stb.). A legismertebb a Mohács környéki délszlávok alakoskodó felvonulása, a busójárás, amely egyúttal a tél elűzését is „szolgálja”. A farsanghoz számos termékenységarásló, illetve termésváraszló cselekmény és hiedelem kapcsolódik. Például: a farsangi multságokban nagyokat kell ugrani, hogy nagyra nőjön a kender. A húslevesbe ugyane célból hosszú laskát kell főzni. Sokfelé húshagyó kedden kell a vetmáló kukoricát lemorzsolni, bizonyos gyümölcsfákat, illetve a szőlő négy sarkán egy-egy tőkét megmetszeni. Ezáltal biztosítva van a jó termés!

A farsang kapcsán jókívánságaink kíséretében természetes, hogy az örömről, a vidámságról és a nevetésről adunk közre írásokat, mondásokat.

Csupán az örvendő farsang vig zászlója / Lett az elszibbadt szív megvigasztalója,
Mely vig kiáltással felemelvén fejét / Ugrál az új havon, nem találja helyét,
Öltözik magára százféle maskarát, / Ugrós kozák táncra billegeti fárát.

Vig ebédeket tart terített asztalán, / Markába pecsenye, kulacs az oldalán.

Táncos szobájába vig muzsikát penget, / Kurjongat, s a búnak jótszakát izenget.

Szánkáz, s esik néha olyan is a számba, / Amilyent nem igen tennék romnába.

(Csokonai Vitéz Mihály, 1794)

- Aki nem ismeri az örömet, az nem is vágyik rá. (Ovidius)
- Az öröm: az ember átmenete, a kisebb tökéletességből a nagyobb tökéletességbe. (Spinoza)
- Igazán nevetni, ez a legtökéletesebb szépitőszerszám. (Eötvös József)
- A nevetés elsősorban az öröm és a boldogság kifejezése. (Darwin)
- Minden, amivel találkozunk, az elmúlásba siet, csak az öröm akar örökké élni. (Nietzsche)
- Ha örömdnek vége, vizsgálj meg, miben tévedtél. (L. Tolsztoj)
- Aki mindig nevet, az bolond, aki soha, az gonosz. (Gracián y Morales)
- A nevetés az emberi faj egyetlen igazán hatásos fegyvere. (M. Twain)
- A nevető ember kiszabadul a földi élet rabságából, föléje emelkedik a gondnak, betegségnek, föléje a halálnak is. (Hercezy Ferenc)
- A nevetés olyan sóprú, amivel lesöpörjük a szív pókhálóját. (M. Walker)
- Ha egy nap nem neveltünk, eltékoztunk az egész napot. (Chamfort)
- Aki sokat nevet, annak nincs humorérzéke. (Karinthy Frigyes)
- Az öröm abból ered, hogy valaki meg tudja látni azt, ami szép és jó az életben. (Móricz Zsigmond)
- A világ szerette az embert, mikor mosolygott. A világ megijedt tőle, amikor kacajra fakadt. (Tagore)
- A nevetés győzelem élet és halál felett, annak jele, hogy ura vagy a dolgoknak. (Cioran)
- Híszek a nevetés és a sírás erejében, mert mindkettő a gyűlölet és a terror ellenmérge. (Chaplin)
- A nevetés ... azon kevés emberi dolgok közé tartozik, amelyek az állatvilágtól elválasztanak bennünket. (Örkény István)

Szólások, mondások:

Hármat néznek a naptárban: farsangot, ünnepnapot, névnapot. Farsang farkán csúszik a fa szán. Farsangon kívül is esik leányvásár. Farsang után is elkel a jó lány. Gazdag lánynak böjtben is esik farsangja. Vén leánynak mindenkor kurta a farsang. Ha a farsang hosszú, késő a húsvét. Kurta farsang után negyvennapos böjt fog. Minden farsangnak van egy böjtje. Azt az időt, amit nevetéssel töltünk – az istennel töltjük. (Japán közmondás.) Az nevet legjobban, ki utoljára nevet. (Német mondás.) Ki sokat nevet, keveset elmélkedik. Ha öröm nem lenne, a menny is pokol lenne. Öröm, öröm, csak egy betűben különböznek. Örömmel minden könnyebben megy. Örül, mint a kecske a zanótnak. Örül, mint bolond a farkának. Örül, mint malac a makknak. Örül, mint a tücsök a harmatnak. Örül, mint a fazekas a feldőlésnek. Örül, mint gatyájának Garai. Ki-ki örömet hallgatja a maga dicséretét. Ne szomorkodj, légy vig, nem lesz ez mindig így. Sírva vigad a magyar. Nem lehet annak vig örója, ki vigabbot kíván. Vigak és szomorúak nem illenek egybe. Egy jó barát a szomorúságban felér százzal a vígságban. Kelletlen vígság a szomorúságban közös izetlenség mindig társaságban. Szerencsétlenségben legjobb a vig elme.

A lét határozza meg a tudatot. Ha megiszod a lét, elszáll a tudatod. Adj inna, megtudod, kiffia. Apám akárhol járt, a vízben nem tett kárt, evett, ivott, sok kínálást nem várt. Dicsérjük a Jézus nevit, ígyük meg a szőlő (tőke) levit. Esik a hó, fingsik a ló, iszik a bajai tisztartó. Eszem, iszom, jól élek, senkivel sem cseréllek. Iszik, mint a berényi (perényi) török. Iszik, mint a bécsi német. Iszik, mint a csonoplai tamburás. Iszik, mint a gödényi (a kefekötő). Iszom a bort, rúgom a port. Ökör iszik egyedül, ember párosával.

HATÁROZAT

a Pedagógusok Szakszervezete 2004. évi fő feladatairól

A PSZ 2004. január 31-én ülésező országos küldöttgyűlése (munkakongresszusa) – figyelembe véve a közoktatás jelenlegi helyzetét, az elért eredményeket és az elszenvedett kudarccokat, valamint a PSZ XVII. kongresszusán elfogadott programot – erre az évre a következő fő feladatokat határozza meg.

1. A PSZ elfogadhatatlannak tartja, hogy az országos népi kezdeményezésünket követően megemelt közalkalmazotti bértábla 2003 után 2004-ben is változatlan marad. Ennek következtében - az általános reálértékvesztés mellett - a minimálbér 53.000 Ft-ra való emelkedése folytán ismét megkezdődik az úgynevezett bértorlódás, a fizetési fokozatok értékeinek összecsúsása, valamint a diplomások leértékelődése, ami az előző kormányzati ciklusban elviselhetetlen feszültségeket teremtett.
Mivel az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanács (OKÉT) tárgyalásai nem vezettek eredményre, a PSZ egyik kezdeményezője volt a Közszolgálati Sztrájkbizottság létrehozásának. Ezzel is lehetővé akartuk tenni a tárgyalások célirányos továbbfolytatását, a kormányálláspont elmozdítását. A kormány ajánlata ugyanis semmiféle garanciát nem nyújt a közalkalmazottak számára a 6 %-os reálértékőrző béremelésre, mint ahogy ezt a jelenleg folyó helyi költségvetési egyeztetések abszolút mértékben igazolják is. Ezért el kell érni a közalkalmazotti illetménytábla módosítását, ami biztosíthatja az infláció emelkedését ellensúlyozó keresetnövekedést. Az osztályfőnöki pótlékok és a kiemelt munkavégzésért járó illetménykiegészítés 2004. szeptember 1-jétől történő emelése ugyanis – a hivatalos propagandával szemben – az érintett pedagógusok körében is jelentéktelen, alig érzékelhető béremelkedést jelent.
2. A közoktatás jelenlegi finanszírozási rendszere, a tanulók létszámának folyamatos csökkenésével együttesen egyre nehezebb helyzetbe hozza a nevelési-oktatási intézményeket és fenntartóikat. Erre való tekintettel a PSZ a TÖOSZ-szal közösen kezdeményezte a közoktatás felelősségi és finanszírozási rendjének felülvizsgálatát. Az Oktatási Minisztérium kezdetben visszautasító hozzáállása a legutóbbi időszakban megváltozott, és e feladat gondozására tárcaközi bizottság alakult a BM, az OM, a PM, valamint a szakszervezetek és az önkormányzati szövetségek részvételével.
A közigazgatás reformjához kapcsolódva át kell tekinteni a közoktatási intézmények fenntartási és finanszírozási rendszerét. Ennek ismeretében olyan módosításokat kell kezdeményezni, amelyek garantálják azok biztonságos működését és a minőségi oktató-nevelő munka feltételeit. Különösen a kistéleplések fenntartási gondjai könnyítendőek a kistérségek, illetve társulások létrehozásával, és a fenntartói jogkör kiterjesztésével. A szükséges törvényhozási döntések érdekében el kell érni a parlamenti pártok álláspontjának közelítését a közoktatást érintő alapvető kérdésekben, mind a tartalmi, mind a jogi szabályozás, mind a feltételrendszer tekintetében.
3. A Pedagógusok Szakszervezetének és a Szakszervezetek Együttműködési Fórumának (SZEF) aktívan, meghatározó módon közre kell működnie az egységes közszolgálati törvény létrehozásában, a finanszírozás, a bérek, a szociális juttatások és az érdekegyeztetés feltételeinek javítása érdekében. (Lásd az erre vonatkozó külön állásfoglalást lapunk 6. oldalán.)
4. A kongresszusi program részeként elfogadott Európai Oktatási Charta kidolgozására vonatkozó irányelvek alapján el kell készíteni annak nemzetközi vitaanyagát. Erről sokoldalú véleménycserét kell folytatni európai partnerszervezetekkel. A 2004 szeptemberben rendezendő nemzetközi tanácskozáson – amelynek házigazdája a PSZ lesz – meg kell vitatni e dokumentumot, és ennek alapján ki kell alakítani az EIE (Oktatási Internacionálé Európai Regionális Bizottsága), valamint az ETUCE (Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottsága) elé terjesztendő változatot.
A PSZ-nek - mint az ETUCE teljes jogú tagjának - aktívan részt kell vennie az uniós szintű szociális párbeszédben, és annak hasznosítható tapasztalatait fel kell használni a hazai érdekegyeztetés hatékonyságának növelésére.
5. A PSZ XVII. kongresszusa forrásokat teremtett a szakszervezeti tagoknak nyújtott szolgáltatások bővítésére. Ennek első lépéseit, a tagkönyvcseréhez, a tagkártya bevezetéséhez kapcsolódva meg kell tenni. Bár a szakszervezeti tevékenység alapvető feladata az érdekvédelem, e szolgáltatások pozitívan formálhatják a PSZ imázsát, tagszervező tevékenységét. Fontos feladatunk a közoktatásban dolgozók különböző rétegeinek (fiatalok, nyugdíjasok stb.) szakszervezet iránti érdeklődésének felkeltése, igényeiknek megfelelő programok szervezése. A 2004 októberében esedékes közalkalmazotti tanácsválasztásokra való felkészülést fel kell használni a szakszervezeti-érdekvédelmi munka népszerűsítésére, eredményesebbé tételére, tagtoborzásra.
6. A Pedagógusok Szakszervezetének változatlan feladata a nyugdíjasok megélhetési biztonságáért, az igazságosabb, a depresszivitás gyakorlatát megszüntető, a differenciált nyugdíjkorhatár lehetőségét is tartalmazó nyugdíjrendszer kialakításáért folytatott küzdelem. Ennek sikeréért más nyugdíjas-szervezetekkel is összefogva harcol, és kezdeményező szerepet vállal a szakmai munkálatokban.

A munkakongresszus által elfogadott feladatok helyi, területi, regionális és országos szinten, a PSZ valamennyi egysége számára fontos tennivalókat jelentenek. Alapvető célkitűzésünk, hogy a szakszervezeti tagkönyvcseré, a szolgáltatások bővítése, az esedékes közalkalmazotti tanácsválasztások előkészítése egyaránt segítse elő a PSZ konszolidációját, adjon lendületet a modernizációs folyamatoknak. A PSZ-szervezeteknek mindezek figyelembevételével kell megtervezni ez évi munkájukat.

Budapest, 2004. január 31.

*Pedagógusok Szakszervezete
Munkakongresszusa*